

Na osnovu člana 18 Odluke o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore ("Službeni list CG", br. 49/13), Zakonodavni odbor Skupštine Crne Gore, na sjednici održanoj 28.novembra 2013. godine, utvrdio je PREČIŠĆENI TEKST POSLOVNIKA SKUPŠTINE CRNE GORE.

Prečišćeni tekst Poslovnika Skupštine Crne Gore obuhvata: Poslovnik Skupštine Republike Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 51/06); Odluku o izmjenama Poslovnika Skupštine Republike Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 66/06); Odluku o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Republike Crne Gore ("Službeni list CG", br. 88/09); Odluku o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore („Službeni list CG“, br.80/10); Odluku o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore („Službeni list CG“, br.39/11); Odluku o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore („Službeni list CG“, br.25/12) i Odluku o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore („Službeni list CG“, br.49/13), u kojima je naznačen dan stupanja na snagu tih akata.

Broj 00-63-2/13 - 44

Podgorica, 28.novembar 2013. godine

ZAKONODAVNI ODBOR SKUPŠTINE CRNE GORE

P R E D S J E D N I K

Džavid Šabović,s.r.

**P O S L O V N I K
SKUPŠTINE CRNE GORE
(PREČIŠĆENI TEKST)**

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim poslovnikom uređuje se: konstituisanje, organizacija i način rada Skupštine Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština); prava i dužnosti poslanika; postupci u Skupštini; odnos Skupštine i drugih državnih organa; saradnja Skupštine sa parlamentima drugih država; načela za organizaciju Službe Skupštine i druga pitanja od značaja za rad i ostvarivanje funkcija Skupštine.

Član 2

Pitanja koja se odnose na organizaciju i rad Skupštine, postupke u Skupštini i druga pitanja koja nijesu uređena ovim poslovnikom mogu se urediti posebnom odlukom ili zaključkom Skupštine.

Član 3

Sjedište Skupštine je u Podgorici.

Član 4

Skupština ima pečat, u skladu sa zakonom.

II. KONSTITUISANJE SKUPŠTINE

Sazivanje Skupštine na prvu sjednicu

Član 5

Skupštinu na prvu sjednicu, poslije završenih izbora, saziva predsjednik Skupštine prethodnog saziva.

Saziv na prvu sjednicu dostavlja se novoizabranim poslanicima narednog dana od dana podnošenja izvještaja Državne izborne komisije o sprovedenim izborima, a sjednica se održava najkasnije pet dana od dana upućivanja saziva poslanicima.

Član 6

Prvoj sjednici Skupštine, do izbora predsjednika Skupštine, predsjedava najstariji poslanik (predsjedavajući), kome u radu pomaže najmlađi poslanik i generalni sekretar Skupštine.

Član 7

Na prvoj sjednici Skupštine predsjedavajući konstatuje da je Državna izborna komisija podnijela Izvještaj o sprovedenim izborima i objavljuje da je podnošenjem izvještaja Državne izborne komisije započeo mandat novoizabranim poslanicima, a potom se vrši izbor predsjednika i potpredsjednika Skupštine i izbor predsjednika i članova Administrativnog odbora.

Konstatovanje mandata poslanika prilikom popune upražnjenog poslaničkog mjesta u toku trajanja mandata Skupštine vrši se objavom predsjednika Skupštine da je Državna izborna komisija podnijela Izvještaj o popuni upražnjenog poslaničkog mjesta.

III. ORGANIZACIJA SKUPŠTINE

1. Predsjednik Skupštine

1) Djelokrug

Član 8

Predsjednik Skupštine:

- saziva Skupštinu na sjednicu i predsjedava sjednicom;
- stara se o primjeni Poslovnika Skupštine;
- stara se o organizaciji rada Skupštine;
- stara se o blagovremenom i usklađenom radu radnih tijela Skupštine;
- odlučuje o prijemu i posjeti stranih delegacija i funkcionera;
- odlučuje o službenom putovanju poslanika u inostranstvo, ako troškovi padaju na teret sredstava Skupštine;
- potpisuje akte Skupštine;
- vrši i druge poslove predviđene Ustavom, zakonom i ovim poslovníkom.

2) Izbor predsjednika

Predlaganje kandidata i izbor

Član 9

Kandidata za predsjednika Skupštine može da predloži najmanje 10 poslanika. Poslanik može da učestvuje u predlaganju samo jednog kandidata.

Predlog sadrži: ime i prezime kandidata, kratku biografiju, stranačku pripadnost, obrazloženje i ime i prezime predstavnika predlagača.

Član 10

Predlog kandidata za predsjednika Skupštine podnosi se predsjedavajućem u pisanoj formi.

Predsjedavajući dostavlja poslanicima sve primljene predloge kandidata za predsjednika Skupštine.

Ako ima više predloga kandidata, predsjedavajući utvrđuje listu kandidata po azbučnom redu prezimena kandidata.

Član 11

O predlogu kandidata otvara se pretres.

Predstavnik predlagača ima pravo da obrazloži predlog, u trajanju najduže 10 minuta.

Član 12

Predsjednik Skupštine bira se tajnim glasanjem.

Tajnim glasanjem za izbor predsjednika Skupštine rukovodi predsjedavajući, kome u radu pomaže najmlađi poslanik i generalni sekretar Skupštine.

Kandidat za predsjednika Skupštine ne može rukovoditi, niti pomagati u rukovođenju glasanjem.

Tajno glasanje vrši se po odredbama ovog poslovnika koje se odnose na odlučivanje tajnim glasanjem.

Ponavljanje izbora

Član 13

Ako je za predsjednika Skupštine predložen jedan kandidat, a nije izabran u prvom glasanju, postupak izbora se ponavlja, sa novim kandidatom, odnosno kandidatima.

Ako su predložena dva kandidata, a ni jedan nije dobio potrebnu većinu glasova, postupak izbora se ponavlja, sa novim kandidatom, odnosno kandidatima.

Ako je predloženo više od dva kandidata, a ni jedan nije dobio potrebnu većinu glasova, ponavlja se glasanje između dva kandidata koji su dobili najveći broj glasova, odnosno između više kandidata koji su dobili najveći jednaki broj glasova.

Ako ni u ponovnom glasanju iz stava 3 ovog člana ni jedan od kandidata nije dobio potrebnu većinu glasova, postupak izbora se ponavlja, sa novim kandidatom, odnosno kandidatima.

Prestanak funkcije

Član 14

Predsjedniku Skupštine prestaje funkcija prije isteka vremena na koje je biran prestankom mandata poslanika, ostavkom i razrješenjem.

U slučaju podnošenja ostavke, predsjedniku Skupštine prestaje funkcija danom održavanja sjednice na kojoj je podnio ostavku, odnosno na prvoj narednoj sjednici Skupštine, ako je ostavku podnio u vremenu između dvije sjednice.

Ostavku iz stava 2 ovog člana i prestanak funkcije po tom osnovu konstatuje Skupština na sjednici.

Razrješenje predsjednika

Član 15

Skupština može razriješiti dužnosti predsjednika Skupštine prije isteka vremena na koje je biran, shodnom primjenom odredaba ovog poslovnika koje se odnose na izbor predsjednika Skupštine.

Član 16

U slučaju prestanka funkcije predsjednika Skupštine prije isteka vremena na koje je biran, Skupština će na istoj, a najkasnije na narednoj sjednici, započeti postupak izbora predsjednika Skupštine, u skladu sa odredbama ovog poslovnika.

Glasanjem za izbor predsjednika, u smislu stava 1 ovog člana, rukovodi potpredsjednik Skupštine, kome u radu pomaže generalni sekretar Skupštine.

Ako je predsjedniku Skupštine prestao mandat prije isteka vremena na koje je biran, dužnost predsjednika Skupštine, do izbora novog predsjednika, vrši potpredsjednik Skupštine iz kluba poslanika koji ima veći broj poslanika.

2. Potpredsjednik Skupštine

1) Djelokrug

Član 17

Potpredsjednik Skupštine pomaže predsjedniku Skupštine u vršenju poslova iz njegovog djelokruga.

Predsjednika Skupštine, u slučaju privremene spriječenosti, zamjenjuje potpredsjednik Skupštine koga on odredi.

Ako predsjednik Skupštine ne odredi koji ga potpredsjednik zamjenjuje, zamjenjivaće ga potpredsjednik Skupštine koji je iz kluba poslanika koji ima veći broj poslanika.

2) Broj i izbor potpredsjednika

Broj potpredsjednika

Član 18

Skupština ima više potpredsjednika.

Broj potpredsjednika, na predlog predsjednika Skupštine, utvrđuje Skupština prilikom njihovog izbora.

Jedan potpredsjednik bira se, na predlog opozicije, iz reda opozicije.

Predlaganje kandidata i izbor

Član 19

Najmanje 10 poslanika može da predloži jednog ili više kandidata za potpredsjednika Skupštine, ali najviše do broja koji se bira.

Predlog sadrži: ime i prezime kandidata, kratku biografiju, stranačku pripadnost, obrazloženje i ime i prezime predstavnika predlagača.

Predlog kandidata za potpredsjednika Skupštine podnosi se predsjedniku Skupštine u pisanoj formi.

Predsjednik Skupštine dostavlja poslanicima sve predloge kandidata za potpredsjednika Skupštine.

O predlozima kandidata otvara se pretres.

Član 20

Izbor potpredsjednika Skupštine vrši se tajnim glasanjem, na način što poslanik zaokružuje redni broj ispred imena kandidata za koga glasa i to samo za onoliko kandidata koliko se bira potpredsjednika iz parlamentarne većine, odnosno opozicije.

Član 21

Ako je za potpredsjednika Skupštine predložen broj kandidata koliko se bira i ako je opozicija predložila kandidata iz svojih redova, predsjednik Skupštine sačinjava listu kandidata po azbučnom redu prezimena kandidata i pored imena kandidata naznačava čiji je kandidat (parlamentarne većine – opozicije).

Ako u slučaju iz stava 1 ovog člana nije izabran predviđeni broj potpredsjednika, ponavlja se postupak izbora za onaj broj potpredsjednika koji nije izabran, sa novim kandidatom, odnosno kandidatima.

Član 22

Ako je za potpredsjednika Skupštine predloženo više kandidata od broja koji se bira i ako je opozicija predložila kandidata, predsjednik Skupštine sačinjava listu kandidata po azbučnom redu prezimena kandidata, na način što posebno označava kandidate parlamentarne većine, a posebno kandidate opozicije, uz naznaku koliko se potpredsjednika bira iz parlamentarne većine, a koliko iz opozicije.

Ako u slučaju iz stava 1 ovog člana nije izabran predviđeni broj potpredsjednika, ponavlja se glasanje za onaj broj potpredsjednika koji nije izabran i to između preostalih kandidata.

Ako ni u ponovljenom glasanju nije izabran predviđeni broj potpredsjednika, ponavlja se postupak izbora za onaj broj potpredsjednika koji nije izabran, sa novim kandidatom, odnosno kandidatima.

Prestanak funkcije

Član 23

Potpredsjedniku Skupštine prestaje funkcija prije isteka vremena na koje je biran prestankom mandata poslanika, ostavkom i razrješenjem, po postupku i na način predviđenim za prestanak funkcije predsjednika Skupštine.

U slučaju prestanka funkcije potpredsjednika Skupštine prije isteka vremena na koje je biran, izbor potpredsjednika Skupštine vrši se po postupku i na način predviđen za izbor potpredsjednika Skupštine.

Zakletva predsjednika i potpredsjednika

Član 24

Predsjednik i potpredsjednik Skupštine polažu zakletvu pred Skupštinom, na dan izbora.

Tekst zakletve glasi: „Zaklinjem se da ću dužnost vršiti po Ustavu i zakonu, čestito, odgovorno i savjesno“.

3. Kolegijum predsjednika Skupštine

Član 25

Predsjednik Skupštine, potpredsjednici Skupštine i predsjednici klubova poslanika čine Kolegijum predsjednika Skupštine.

U radu Kolegijuma učestvuje generalni sekretar Skupštine, a po potrebi i predsjednici pojedinih odbora.

Član 26

Kolegijum predsjednika Skupštine:

- 1) razmatra pitanja organizacije i rada Skupštine i odbora i dogovara se o preduzimanju mjera za unaprjeđivanje tog rada;
- 2) stara se i dogovara o primjeni ovog poslovnika i procedura u Skupštini;
- 3) planira rad zasjedanja i sjednica Skupštine;
- 4) dogovara se o sazivanju Skupštine i predlogu dnevnog reda sjednice;
- 5) stara se o stvaranju uslova za rad klubova poslanika;
- 6) stara se o saradnji Skupštine sa organima i organizacijama u Crnoj Gori i parlamentarnoj saradnji sa parlamentima drugih država i parlamentarnim skupštinama međunarodnih organizacija;
- 7) dogovara se o posjeti delegacije i sastavu delegacije Skupštine parlamentima drugih država i parlamentarnim skupštinama međunarodnih organizacija;
- 8) na predlog generalnog sekretara Skupštine, utvrđuje i podnosi zahtjev za obezbjeđenje sredstava za rad Skupštine i Službe Skupštine;
- 9) u toku sjednice Skupštine, po potrebi ili na zahtjev predsjednika Skupštine ili pojedinog poslaničkog kluba, razmatra pitanja rada i procedure te sjednice i dogovara se o tome;
- 10) stara se o ostvarivanju javnosti rada Skupštine.

O pitanjima iz stava 1 ovog člana Kolegijum predsjednika Skupštine dogovara se i odlučuje na sastanku koji zakazuje predsjednik Skupštine, po sopstvenoj inicijativi ili na predlog pojedinog kluba poslanika. Ako se o pojedinom pitanju ne postigne saglasnost, odlučuje predsjednik Skupštine, u skladu sa ovim poslovníkom.

4. Generalni sekretar Skupštine

Imenovanje

Član 27

Generalnog sekretara Skupštine imenuje i razrješava Skupština, na predlog predsjednika Skupštine.

Generalni sekretar imenuje se na period od četiri godine.

Predlog za imenovanje generalnog sekretara sadrži: ime i prezime kandidata, kraću biografiju i obrazloženje.

Ovlašćenja

Član 28

Generalni sekretar Skupštine:

- pomaže predsjedniku i potpredsjedniku Skupštine u primjeni ovog poslovnika;
- stara se o izradi izvornika zakona i drugih akata Skupštine i odgovoran je za njihovu tačnost, čuvanje i evidenciju;
- rukovodi Službom Skupštine;

- stara se o sprovođenju zaključaka Skupštine;
- priprema predlog zahtjeva za obezbjeđenje budžetskih sredstava za rad Skupštine i Službe Skupštine;
- naredbodavac je za finansijsko i materijalno poslovanje Skupštine i Službe Skupštine i podnosi izvještaj o korišćenju sredstava Kolegijumu predsjednika Skupštine i Odboru za ekonomiju, finansije i budžet, na njihov zahtjev;
- vrši i druge poslove određene zakonom i ovim poslovnikom i koje mu povjeri predsjednik Skupštine.

Zamjenik i pomoćnik generalnog sekretara

Član 29

Generalni sekretar Skupštine ima zamjenika koji mu pomaže u radu i zamjenjuje ga u slučaju odsutnosti.

Zamjenika generalnog sekretara imenuje i razrješava Skupština, na predlog predsjednika Skupštine.

Zamjenik generalnog sekretara Skupštine imenuje se na period od četiri godine.

Za svoj rad generalni sekretar i zamjenik generalnog sekretara odgovorni su Skupštini.

Generalni sekretar Skupštine ima jednog ili više pomoćnika koga, na predlog generalnog sekretara, postavlja Administrativni odbor.

Član 30

Generalnom sekretaru i zamjeniku generalnog sekretara Skupštine prestaje funkcija prije isteka vremena na koje su imenovani ostavkom ili razrješanjem.

5. Klubovi poslanika

Obrazovanje i sastav

Član 31

U Skupštini se obrazuju klubovi poslanika.

Klub poslanika čine najmanje tri poslanika, a poslanik može biti član samo jednog kluba poslanika.

Klub poslanika sačinjavaju poslanici koji pripadaju istoj političkoj partiji ili koaliciji.

Poslanici iz jedne političke partije mogu obrazovati samo jedan klub poslanika.

Klub poslanika mogu obrazovati udruživanjem i najmanje tri poslanika iz različitih političkih partija koji ne mogu obrazovati klub poslanika u smislu st. 2 i 3 ovog člana.

Jedan klub poslanika mogu udruživanjem obrazovati i poslanici koji ne pripadaju političkim partijama, poslanici izabrani sa izborne liste grupe građana i poslanici koji ne obrazuju klub u smislu stava 5 ovog člana (Poseban klub poslanika).

Klub poslanika se, po pravilu, konstituiše na prvoj sjednici, tako što se predsjedniku Skupštine podnosi spisak članova kluba, koji potpisuje svaki član kluba, a na spisku se posebno naznačava predsjednik kluba.

Uslovi za rad kluba

Član 32

Generalni sekretar Skupštine, u dogovoru sa predsjednikom Skupštine, odnosno Kolegijumom predsjednika Skupštine, obezbjeđuje klubovima poslanika prostorne i druge tehničke uslove za rad, srazmjerno broju članova kluba.

Klub poslanika može imati sekretara kluba i određeni broj stručnih konsultanata angažovanih od strane kluba na teret sredstava Skupštine.

Srazmjerno broju poslanika u klubu poslanika određuje se visina sredstava za angažovanje sekretara i stručnih konsultanata u klubu.

Administrativni odbor Skupštine utvrđuje način i postupak kontrole namjenske potrošnje sredstava iz stava 3 ovog člana.

6. Radna tijela Skupštine

1) Obrazovanje i sastav

Obrazovanje odbora

Član 33

Za razmatranje predloga akata, predlaganje akata, parlamentarnu kontrolu i vršenje drugih poslova iz nadležnosti Skupštine, Skupština obrazuje odbore kao svoja radna tijela.

Odbori se obrazuju kao stalni i privremeni.

Stalni odbori obrazuju se ovim poslovnikom, a mogu se, po potrebi, obrazovati i posebnom odlukom Skupštine.

Stalni odbori, radi izvršavanja pojedinih poslova iz svog djelokruga, mogu obrazovati pododbore.

Privremeni odbori obrazuju se posebnom odlukom Skupštine.

Odlukom o obrazovanju privremenog odbora utvrđuje se zadatak i određuje sastav tog odbora i rok za izvršenje zadatka.

Privremeni odbor prestaje sa radom po izvršenju zadatka, odnosno istekom roka za koji je obrazovan.

Sastav odbora

Član 34

Odbor ima predsjednika i određeni broj članova.

Broj članova odbora se utvrđuje prilikom njihovog izbora.

Sastav odbora, uključujući predsjednika i zamjenika predsjednika odbora, po pravilu, odgovara stranačkoj zastupljenosti poslanika u Skupštini.

Poslanik može biti član najviše tri stalna odbora.

Odbor na prvoj sjednici bira, iz svog sastava, zamjenika predsjednika odbora, s tim što i predsjednik i zamjenik predsjednika ne mogu biti iz pozicije, odnosno opozicije.

Zamjenik predsjednika odbora, u slučaju spriječenosti ili odsutnosti predsjednika, ima njegova prava, obaveze i odgovornosti utvrđene ovim poslovníkom.

Odbor ima sekretara, koji pomaže predsjedniku odbora u izvršavanju poslova odbora.

Izbor članova odbora

Član 35

Izbor predsjednika i članova odbora vrši se na osnovu liste kandidata.

Lista kandidata sadrži: broj članova koji se bira, ime i prezime kandidata za predsjednika i kandidata za članove koliko ih se bira, za svaki odbor posebno.

Naknadni izbor predsjednika ili pojedinog člana odbora vrši se na osnovu pojedinačnih predloga.

Član 36

Listu kandidata za predsjednika i članove Administrativnog odbora podnosi predsjednik Skupštine, na osnovu predloga klubova poslanika.

Listu kandidata za predsjednika i članove ostalih odbora podnosi Administrativni odbor, na osnovu predloga klubova poslanika.

Ako pojedini klub poslanika ne predloži kandidata za člana odbora koji mu pripada, članovi odbora se biraju na osnovu datih predloga klubova poslanika, pri čemu se taj sastav, pod uslovom da je izabrano više od polovine članova odbora, smatra punim sastavom u smislu postojanja kvoruma za rad i odlučivanje.

Član 37

O listi kandidata za predsjednika i članove odbora Skupština odlučuje u cjelini, javnim glasanjem.

Ako lista kandidata za predsjednika i članove odbora ne dobije potrebnu većinu, glasanje se ponavlja.

Ako u ponovljenom glasanju lista ne dobije potrebnu većinu glasova, podnosi se novi predlog liste.

2) Odbori Skupštine

Stalni odbori

Član 38

Stalni odbori Skupštine su:

- 1) Ustavni odbor;
- 2) Zakonodavni odbor;
- 3) Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu;
- 4) Odbor za bezbjednost i odbranu;
- 5) Odbor za međunarodne odnose i iseljenike;
- 6) Odbor za evropske integracije;
- 7) Odbor za ekonomiju, finansije i budžet;
- 8) Odbor za ljudska prava i slobode;
- 9) Odbor za rodnu ravnopravnost;
- 10) Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje;
- 11) Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport;
- 12) Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje;
- 13) Odbor za antikorupciju;
- 14) Administrativni odbor.

Ustavni odbor

Član 38a

Ustavni odbor:

- razmatra predlog za promjenu Ustava;
- utvrđuje tekst nacrtu i predlog amandmana na Ustav i tekst nacrtu i predlog ustava;
- razmatra predlog za pokretanje postupka za utvrđivanje da li je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav;
- podnosi Skupštini predlog za izbor pet sudija Ustavnog suda;
- razmatra načelna pitanja primjene Ustava.

Zakonodavni odbor

Član 39

Zakonodavni odbor:

- razmatra predloge zakona, drugih propisa i opštih akata koje donosi Skupština sa stanovišta njihove usklađenosti sa Ustavom i pravnim sistemom Crne Gore;

- razmatra akte o pokretanju postupka za ocjenu ustavnosti zakona i ocjenu ustavnosti i zakonitosti drugih propisa i opštih akata Skupštine;
- stara se o jedinstvenoj zakonodavnoj metodologiji i jedinstvenoj pravno-tehničkoj obradi akata koje donosi Skupština;
- utvrđuje prečišćeni tekst zakona, drugog propisa i opšteg akta Skupštine, ako je zakonom, odnosno drugim propisom za to ovlašćen;
- prati primjenu Poslovnika Skupštine i ukazuje na pitanja njegove primjene.

Zakonodavni odbor, u svom izvještaju o razmatranju predloga akta, dužan je da za svaki predlog akta Skupštini da obrazloženo mišljenje kojom većinom se odlučuje o tom predlogu akta, o čemu, ako ne prihvati mišljenje Odbora, Skupština odlučuje bez pretresa, na predlog predsjednika Skupštine.

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu

Član 40

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu razmatra predloge zakona, drugih propisa i opštih akata i druga pitanja koja se odnose na: osnivanje, organizaciju i nadležnost organa vlasti i postupak pred tim organima; sistem lokalne samouprave; državne simbole; upotrebu nacionalnih simbola; državne praznike; crnogorsko državljanstvo; izborni sistem; referendum; teritorijalnu organizaciju Crne Gore; organizaciju i položaj Glavnog grada i Prijestonice; medijski i radio-difuzni sistem; krivična i druga djela, odgovornost i kazne; amnestiju, pomilovanje i pravnu pomoć; podnosi Skupštini predlog za izbor četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika; podnosi Skupštini predlog za izbor četiri člana Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika; razmatra predlog za izbor vrhovnog državnog tužioca.

Odbor u okviru svoje nadležnosti prati i ocjenjuje usklađenost zakona Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske Unije i, na osnovu izvještaja Vlade, prati i ocjenjuje primjenu zakona, posebno zakona iz kojih proizilaze obaveze usaglašene sa pravom Evropske Unije.

Odbor za bezbjednost i odbranu

Član 41

Odbor za bezbjednost i odbranu:

- razmatra predloge zakona, drugih propisa i opštih akata, strategiju i druga pitanja iz oblasti bezbjednosti i odbrane Crne Gore i njenih građana;
- vrši parlamentarnu kontrolu rada policije i Agencije za nacionalnu bezbjednost i drugih bezbjednosnih organa i službi;

- razmatra ostvarivanje Ustavom utvrđenih prava i sloboda čovjeka i građanina u primjeni ovlašćenja policije i Agencije za nacionalnu bezbjednost i drugih bezbjednosnih organa i službi;
- razmatra predloge za imenovanje direktora policije i Agencije za nacionalnu bezbjednost;
- daje mišljenje na predlog za imenovanje, odnosno postavljenje rukovodioca vojno obavještajnih, kontraobavještajnih i bezbjednosnih poslova u Ministarstvu odbrane.

Odbor za međunarodne odnose i iseljenike

Član 42

Odbor za međunarodne odnose i iseljenike:

- razmatra pitanja vanjske politike i međunarodnih odnosa iz nadležnosti Skupštine;
- razmatra predloge zakona o potvrđivanju međunarodnih ugovora;
- predlaže platforme za razgovore sa stranim delegacijama i razmatra izvještaje o ostvarenim posjetama, učešću na međunarodnim skupovima i studijskim posjetama iz nadležnosti Skupštine;
- donosi godišnji program i tromjesečne detaljne programe međunarodne saradnje; saraduje i razmjenjuje iskustva sa odgovarajućim radnim tijelima u drugim parlamentima i međunarodnim institucijama, osnivanjem zajedničkih tijela, grupa prijateljstava, preduzimanjem zajedničkih akcija, usaglašavanjem stavova o pitanjima od zajedničkog interesa;
- daje mišljenje o kandidatima za ambasadore i šefove drugih diplomatskih predstavništava u inostranstvu;
- razmatra pitanja koja se odnose na status iseljenika iz Crne Gore u drugim državama i predlaže mjere za ostvarivanje, unaprjeđivanje i zaštitu njihovih prava;
- ostvaruje kontakte i saraduje sa organizacijama iseljenika iz Crne Gore u inostranstvu.

Odbor za evropske integracije

Član 42a

Odbor za evropske integracije:

- prati pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj Uniji;
- nadgleda i ocjenjuje tok pregovora i daje mišljenja i smjernice, u ime Skupštine, o pripremljenim pregovaračkim pozicijama;
- razmatra informacije o pregovaračkom procesu i razmatra i daje mišljenja o pitanjima koja se otvaraju tokom pregovora;
- razmatra i ocjenjuje djelovanje pregovaračkog tima.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet

Član 43

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet razmatra predloge zakona, drugih propisa i opštih akata i druga pitanja koja se odnose na: razvoj i strategiju ekonomskog razvoja Crne Gore; uslove za djelovanje tržišta i tržišne konkurencije; privređivanje, preduzetništvo i investiciona ulaganja; prirodna bogatstva, energetiku, rudarstvo, industriju, pomorstvo, saobraćaj i trgovinu; budžet Crne Gore i završni račun budžeta Crne Gore; finansijska prava i obaveze Crne Gore; poreze i druge dažbine; carine; banke; hartije od vrijednosti; kredite, javne zajmove i zaduživanje Crne Gore; osiguranje imovine i lica; igre na sreću; imovinsko-pravne, svojinske i obligacione odnose.

Odbor u okviru svoje nadležnosti prati i ocjenjuje usklađenost zakona Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske Unije i, na osnovu izvještaja Vlade, prati i ocjenjuje primjenu zakona, posebno zakona iz kojih proizilaze obaveze usaglašene sa pravom Evropske Unije.

Odbor za ljudska prava i slobode

Član 44

Odbor za ljudska prava i slobode razmatra predloge zakona, drugih propisa i opštih akata i druga pitanja koja se odnose na: slobode i prava čovjeka i građanina, sa posebnim osvrtom na manjinska prava, primjenu potvrđenih međunarodnih akata koji se odnose na ostvarivanje, zaštitu i unaprjeđivanje ovih prava; razmatra i zauzima stavove po predstavkama građana i pravnih lica koje se odnose na ostvarivanje prava građana; prati ostvarivanje dokumenata, mjera i aktivnosti za unaprjeđivanje nacionalne, etničke i druge ravnopravnosti, posebno u oblasti obrazovanja, zdravstva, informisanja, socijalne politike, zapošljavanja, preduzetništva, procesa odlučivanja i sl.; učestvuje u pripremi i izradi dokumenata i usaglašavanju zakonodavstva u ovoj oblasti sa standardima u evropskom zakonodavstvu; saraduje sa odgovarajućim radnim tijelima drugih parlamenata i nevladinim organizacijama iz ove oblasti.

Odbor u okviru svoje nadležnosti prati i ocjenjuje usklađenost zakona Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske Unije i, na osnovu izvještaja Vlade, prati i ocjenjuje primjenu zakona, posebno zakona iz kojih proizilaze obaveze usaglašene sa pravom Evropske Unije.

Odbor za rodnu ravnopravnost

Član 45

Odbor za rodnu ravnopravnost razmatra predloge zakona, drugih propisa i opštih akata koji se odnose na ostvarivanje načela rodne ravnopravnosti; prati primjenu ovih prava kroz sprovođenje zakona i unaprjeđivanje principa rodne ravnopravnosti, posebno u oblasti prava djeteta, porodičnih odnosa, zapošljavanja, preduzetništva,

procesa odlučivanja, obrazovanja, zdravstva, socijalne politike i informisanja; učestvuje u pripremi, izradi i usaglašavanju zakona i drugih akata sa standardima evropskog zakonodavstva i programima Evropske unije koja se odnose na rodnu ravnopravnost; afirmiše potpisivanje međunarodnih dokumenata koji tretiraju ovo pitanje i prati njihovu primjenu; sarađuje sa odgovarajućim radnim tijelima drugih parlamenata i nevladinim organizacijama iz ove oblasti.

Odbor u okviru svoje nadležnosti prati i ocjenjuje usklađenost zakona Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske Unije i, na osnovu izvještaja Vlade, prati i ocjenjuje primjenu zakona, posebno zakona iz kojih proizilaze obaveze usaglašene sa pravom Evropske Unije.

Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje

Član 46

Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje razmatra predloge zakona, drugih propisa i opštih akata i druga pitanja koja se odnose na: razvoj turizma; turističku djelatnost i ugostiteljstvo i sa njima vezane djelatnosti; poljoprivredu; šumarstvo; vodoprivredu; morsko i slatkovodno ribarstvo; razvoj sela; lovstvo; zaštitu bilja od bolesti i štetočina; zdravstvenu zaštitu životinja i druga pitanja iz oblasti turizma i poljoprivrede; zaštitu i unaprjeđivanje životne sredine, prirode i prirodnih dobara; nacionalne parkove; zaštitu od opasnih i štetnih materija; zaštitu od drugih izvora ugrožavanja životne sredine; prostorno planiranje i urbanističko uređenje; stambene odnose; građevinarstvo; uređenje i korišćenje građevinskog zemljišta, kao i druga pitanja iz oblasti ekologije i prostornog planiranja.

Odbor u okviru svoje nadležnosti prati i ocjenjuje usklađenost zakona Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske Unije i, na osnovu izvještaja Vlade, prati i ocjenjuje primjenu zakona, posebno zakona iz kojih proizilaze obaveze usaglašene sa pravom Evropske Unije.

Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport

Član 47

Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport razmatra predloge zakona, drugih propisa i opštih akata i druga pitanja koja se odnose na: predškolsko, osnovno, specijalno i srednje obrazovanje i vaspitanje, više i visoko obrazovanje; nauku i naučno-istraživačku djelatnost; kulturu; umjetnost; tehničku kulturu; međunarodnu naučnu, prosvjetno-kulturnu i tehničku saradnju; zaštitu naučne, kulturne, umjetničke i istorijske vrijednosti; sport i fizičku kulturu.

Odbor u okviru svoje nadležnosti prati i ocjenjuje usklađenost zakona Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske Unije i, na osnovu izvještaja Vlade, prati i ocjenjuje primjenu zakona, posebno zakona iz kojih proizilaze obaveze usaglašene sa pravom Evropske Unije.

Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje

Član 48

Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje razmatra predloge zakona, drugih propisa i opštih akata i druga pitanja koja se odnose na: zdravstvenu zaštitu i zdravstveno osiguranje; osnivanje i organizovanje zdravstvenih ustanova; radne odnose; zapošljavanje; zaštitu na radu; zaštitu invalida, majki i djece; penzijsko i invalidsko osiguranje; socijalnu zaštitu i sve oblike socijalnog staranja; brak i porodicu.

Odbor u okviru svoje nadležnosti prati i ocjenjuje usklađenost zakona Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske Unije i, na osnovu izvještaja Vlade, prati i ocjenjuje primjenu zakona, posebno zakona iz kojih proizilaze obaveze usaglašene sa pravom Evropske Unije.

Odbor za antikorupciju

Član 48a

Odbor za antikorupciju:

- nadgleda i analizira rad državnih organa, institucija, organizacija i tijela u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala;
- razmatra pitanja i probleme u sprovođenju zakona koji se odnose na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i predlaže njihove izmjene;
- predlaže dodatne mjere za unapređenje strategija, akcionih planova i drugih dokumenata koji se odnose na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala;
- razmatra predstavlke i upućuje ih nadležnim organima u skladu sa alinejom 1 ovog člana.

Administrativni odbor

Član 49

Administrativni odbor podnosi Skupštini predloge za izbor, imenovanja i razrješenja, osim predloga koje, u skladu sa Ustavom, zakonom i ovim poslovníkom, podnose drugi predlagači; donosi bliže propise kojima se uređuju pojedina pitanja ostvarivanja prava i dužnosti poslanika i funkcionera koje bira ili imenuje Skupština; donosi pojedinačne akte o statusnim pitanjima poslanika i funkcionera koje bira ili imenuje Skupština; utvrđuje druge naknade za zaposlene u Službi Skupštine, na predlog generalnog sekretara Skupštine, a koje nijesu utvrđene zakonom ili drugim propisom; daje saglasnost na akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Službi Skupštine; na predlog generalnog sekretara Skupštine postavlja lica na radna mjesta utvrđena aktom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta; utvrđuje naknade i nagrade za rad stručnim i naučnim radnicima za angažovanje u odborima Skupštine; razmatra pitanja primjene ili uskraćivanja imuniteta poslanika i druga pitanja u vezi sa mandatno-

imunitetskim pravima poslanika; vrši i druge poslove utvrđene zakonom, ovim poslovnikom ili drugim propisom.

Opšti akti koje donosi Administrativni odbor objavljuju se u „Službenom listu Crne Gore“.

Pododbori

Član 49a

Odluku o obrazovanju pododbora iz člana 33 stav 4 ovog poslovnika donosi odbor na predlog jedne trećine članova odbora.

Odlukom o obrazovanju pododbora utvrđuje se naziv i zadatak pododbora, broj članova i sastav i rok za izvršenje zadatka.

Pododbori su sastavni dio odbora koji ih je obrazovao i djeluju isključivo u okviru tog odbora.

IV. PRAVA I DUŽNOSTI POSLANIKA

1. Opšte odredbe

Službeni materijali, objašnjenja i obavještenja

Član 50

Poslanik ima pravo na dostupnost svih službenih materijala, dokumenata i podataka koji se pripremaju ili prikupljaju u odborima ili Službi Skupštine, Vladi, ministarstvima i drugim organima državne uprave, a koja se odnose na pitanja od značaja za ostvarivanje poslaničke funkcije.

Poslanik ima pravo da traži obavještenja i objašnjenja od predsjednika Skupštine, predsjednika radnog tijela, ministra i drugog funkcionera, koja se odnose na poslove iz okvira prava i dužnosti ovih funkcionera, odnosno poslove iz nadležnosti organa kojima rukovode, a koja su mu potrebna radi obavljanja funkcije poslanika.

Na pravo poslanika iz stava 2 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe ovog poslovnika koje se odnose na poslaničko pitanje, a rok za dostavljanje obavještenja i objašnjenja iznosi najviše 15 dana.

U slučaju da se pisani odgovor ne dostavi u roku iz stava 3 ovog člana, generalni sekretar Skupštine o tome obavještava generalnog sekretara Vlade, odnosno funkcionera od koga je traženo obavještenje i objašnjenje.

Plate, nagrade i naknade

Član 51

Poslanik ima pravo na platu, naknadu plate, nagrade i druge naknade za obavljanje poslaničke funkcije, a poslanik koji obavlja i dodatnu funkciju u Skupštini i

pravo na dodatak za tu funkciju, u skladu sa Ustavom, zakonom, ovim poslovníkom i posebnom odlukom koju donosi Skupština na predlog Administrativnog odbora.

Predsjednici odbora i klubova poslanika imaju pravo na dodatnu naknadu za rad (platu) u skladu sa aktom iz stava 1 ovog člana.

Upotreba jezika

Član 52

Poslanik čiji jezik nije službeni jezik u Crnoj Gori ima pravo da na sjednici Skupštine govori na svom jeziku, s tim što je dužan da, ukoliko želi da koristi to pravo, o tome blagovremeno obavijesti generalnog sekretara Skupštine, kako bi se obezbijedio prevod na službeni jezik.

Uslovi za rad

Član 53

Za obavljanje funkcije poslanik ima pravo da od Službe Skupštine, iz okvira njenih zadataka, traži:

- obezbjeđivanje potrebnih uslova za obavljanje funkcije;
- pružanje stručne pomoći u izradi predloga koji podnosi Skupštini i odborima i pomaganje u vršenju drugih poslova koje mu povjeri odbor ili Skupština;
- obezbjeđivanje korišćenja potrebne dokumentacije za pitanja koja su na dnevnom redu Skupštine ili odbora;
- davanje stručnih objašnjenja o pojedinim problemima na koje nailazi u toku rada odbora ili Skupštine.

Član 54

Poslanik ima pravo da koristi prostorije koje su mu stavljenе na raspolaganje za rad i za sastanke sa građanima, u skladu sa propisom o unutrašnjem redu u Skupštini.

Učešće u radu

Član 55

Poslanik je dužan da učestvuje u radu Skupštine i odbora čiji je član i da odlučuje.

Poslanik može da učestvuje i u radu odbora u kojem nije član, bez prava odlučivanja.

Odsustvo

Član 56

Poslanik koji je spriječen da prisustvuje sjednici Skupštine, odnosno odbora, dužan je da o razlozima spriječenosti obavijesti predsjednika Skupštine, odnosno predsjednika odbora, najkasnije dan prije početka zakazane ili nastavka prekinute sjednice, osim ako nije u mogućnosti da to uradi iz razloga na koje nije mogao uticati.

Član 57

O prisustvu poslanika sjednici Skupštine i sjednici odbora vodi se evidencioni list prisustva.

Prisustvo na način iz stava 1 ovog člana utvrđuje se i konstatuje svakodnevno, na početku rada sjednice.

O vođenju evidencionog lista stara se generalni sekretar Skupštine, odnosno sekretar odbora.

O evidenciji prisustva, u smislu st. 1 i 2 ovog člana, obavještava se Kolegijum predsjednika Skupštine.

2. Imunitet

Član 58

Zahtjev za odobrenje da se pokrene krivični postupak ili odredi pritvor protiv poslanika, predsjednik Skupštine upućuje Administrativnom odboru.

Odbor je dužan da svoj izvještaj sa predlogom podnese, po pravilu, na prvoj narednoj sjednici Skupštine.

Član 59

Odredbe ovog poslovnika o odlučivanju o imunitetskim pravima poslanika primjenjuju se i na odlučivanje o imunitetskim pravima Predsjednika Crne Gore, predsjednika i članova Vlade, predsjednika Vrhovnog suda, predsjednika i sudija Ustavnog suda i vrhovnog državnog tužioca.

Poslanička legitimacija

Član 60

Poslaniku se izdaje poslanička legitimacija.

Poslanička legitimacija sadrži: ime i prezime poslanika, imunitetska prava poslanika i druga prava koja poslanik može da ostvaruje na osnovu legitimacije.

Poslanička legitimacija se štampa na jeziku koji je u službenoj upotrebi u Crnoj Gori i na engleskom jeziku.

Sadržinu, oblik i način vođenja evidencije poslaničkih legitimacija propisuje generalni sekretar Skupštine.

Generalni sekretar Skupštine stara se o izdavanju i evidenciji izdatih poslaničkih legitimacija.

Ostavka poslanika

Član 61

Poslanik podnosi ostavku u pisanoj formi i dostavlja je predsjedniku Skupštine.

Predsjednik Skupštine ostavku odmah dostavlja svim poslanicima.

Ostavku iz stava 1 ovog člana i prestanak mandata poslanika po tom osnovu konstatuje Skupština na sjednici na kojoj je ostavka podnijeta ili na prvoj narednoj sjednici, ako je podnijeta u vremenu između sjednica.

O prestanku mandata poslanika Skupština obavještava Državnu izbornu komisiju.

V. SJEDNICA ODBORA

1. Sazivanje odbora

Član 62

Odbor radi u sjednicama.

Odbor na sjednicu saziva predsjednik odbora i predlaže dnevni red sjednice.

Saziv odbora na sjednicu, s predlogom dnevnog reda, upućuje se članovima odbora, po pravilu, najkasnije sedam dana prije dana održavanja sjednice odbora.

Predsjednik odbora može sazvati odbor na sjednicu u roku kraćem od sedam dana, s tim što je dužan da članove odbora obavijesti šta će se razmatrati na toj sjednici, a na sjednici da obrazloži razloge za sazivanje odbora u skraćenom roku.

Član 63

Predsjednik odbora dužan je da sazove odbor na sjednicu, ako to zatraži predsjednik Skupštine ili trećina članova odbora, navodeći pitanja koja treba da se stave na dnevni red sjednice odbora.

Ako u slučaju iz stava 1 ovog člana odbor ne sazove predsjednik odbora, odbor će sazvati predsjednik Skupštine.

Član 64

Predsjednik odbora: usklađuje rad odbora sa drugim odborima i radom Skupštine, saraduje sa predsjednikom i potpredsjednikom Skupštine, predsjednicima drugih odbora i predstavnicima državnih organa u vezi sa pitanjima iz djelokruga odbora.

Predsjednik odbora stara se o sprovođenju zaključaka odbora i obavlja druge poslove utvrđene ovim poslovnikom.

2. Rad na sjednici odbora

Član 65

Odbor radi ako sjednici prisustvuje većina članova odbora, a odlučuje većinom glasova prisutnih članova.

Ako odbor nema potrebnu većinu za rad, zbog odsutnosti ili spriječenosti pojedinog člana, odsutnog člana odbora može zamijeniti, sa pravom odlučivanja, predsjednik kluba ili član kluba koga odredi klub.

Član 66

Odbori sarađuju međusobno o pitanjima koja su od zajedničkog interesa ili iz zajedničke nadležnosti i mogu da održavaju zajedničke sjednice, po dogovoru predsjednika odbora.

Učešće na sjednici odbora

Član 67

U radu odbora učestvuju predstavnici predlagača akta i podnosioci amandmana na predlog akta koji se na sjednici razmatra. U protivnom, razmatranje predloga akta se odlaže.

U radu odbora, po pozivu, mogu učestvovati predstavnici Vlade, predstavnici naučnih i stručnih institucija, drugih pravnih lica i nevladinih organizacija, kao i pojedini stručni i naučni radnici, bez prava odlučivanja.

Član 68

U izvršavanju poslova iz svog djelokruga odbor može tražiti od državnog organa podatke i informacije od značaja za svoj rad.

Izveštaj odbora

Član 69

Odbor je obavezan da razmotri svako pitanje iz svog djelokruga, odnosno svaki predlog akta koji mu je dostavljen i Skupštini podnese izvještaj.

Odbor podnosi Skupštini izvještaj koji sadrži mišljenje i predlog odbora.

Odbor podnosi Skupštini izvještaj i u slučaju kada su mišljenja i predlozi podijeljeni, odnosno kada nijesu dobili potrebnu većinu.

Na zahtjev člana Odbora koji je izdvojio mišljenje, u izvještaju Odbora se konstatuje da je izdvojio mišljenje.

Predsjednik odbora potpisuje izvještaj odbora.

Član 70

Odbor određuje izvjestioca koji će, po sopstvenoj inicijativi ili na zahtjev Skupštine, obrazložiti mišljenje i predlog odbora.

Izjavitelj se na sjednici Skupštine izjašnjava u ime odbora o pitanjima u vezi sa mišljenjem, odnosno predlogom odbora i ne može izmijeniti ili odustati od predloga odbora, ako ga odbor za to nije ovlastio.

Zapisnik sa sjednice odbora

Član 71

O radu na sjednici odbora vodi se zapisnik.

Zapisnik sadrži osnovne podatke o sjednici, pitanja koja su razmatrana, iznijeta mišljenja i stavove i usvojeno mišljenje i predlog odbora.

Usvojeni zapisnik potpisuju sekretar i predsjednik odbora.

Zapisnik se prije usvajanja može koristiti samo po odobrenju predsjednika odbora.

O radu pojedinih sjednica odbora vode se stenografske ili fonografske bilješke, ako to odluči odbor, na predlog predsjednika odbora ili na zahtjev jedne trećine članova odbora.

3. Parlamentarna saslušanja i istrage

Član 72

Radi pribavljanja informacija, odnosno stručnih mišljenja o predlogu akta koji je u proceduri u Skupštini, razjašnjenja pojedinih rješenja iz predloženog ili postojećeg akta, razjašnjenja pitanja značajnih za pripremu predloga akta, kao i radi uspješnijeg ostvarivanja kontrolne funkcije Skupštine, u nadležnim (matičnim) odborima Skupštine se mogu organizovati parlamentarna saslušanja i istrage.

1) Konsultativno saslušanje

Član 73

Radi izvršavanja poslova iz svog djelokruga (razmatranje predloga akta, pripremu predloga akta ili proučavanje određenih pitanja), a u cilju pribavljanja potrebnih informacija i stručnih mišljenja, naročito o predlozima rješenja i drugim pitanjima koja su od posebnog interesa za građane i javnost, odbor može, po potrebi ili za određeni

period, angažovati naučne i stručne radnike za pojedine oblasti (u daljem tekstu: naučni i stručni konsultanti), predstavnike državnih organa i nevladinih organizacija, koji nemaju pravo odlučivanja (konsultativno saslušanje).

Odluku o angažovanju naučnih i stručnih konsultanata donosi odbor.

Radi izvršavanja poslova iz svog djelokruga odbor može obrazovati posebne radne grupe u čiji sastav može angažovati naučne i stručne konsultante.

U cilju pripreme poslanika za odlučivanje o predlozima za izbor nosilaca pojedinih funkcija, odbor nadležan za oblast za koju se vrši izbor može pozvati ovlaštenog predlagača, kao i predložene kandidate na konsultativno saslušanje.

Član 74

Naučnim i stručnim konsultantima iz člana 67 ovog poslovnika, pored naknade troškova nastalih u vezi sa dolaskom na sjednicu odbora, pripada i posebna nagrada za rad, zavisno od njihovog angažovanja.

Naknada troškova i nagrada iz stava 1 ovog člana isplaćuje se u skladu sa aktom i u iznosu koji utvrdi Administrativni odbor.

2) Kontrolno saslušanje

Član 75

Radi pribavljanja informacija i stručnih mišljenja o pojedinim pitanjima iz svog djelokruga, kao i o pojedinim pitanjima utvrđivanja i sprovođenja politike i zakona ili drugih aktivnosti Vlade, organa državne uprave i drugih organa i organizacija koji, na osnovu zakona, Skupštini podnose izvještaj o radu i stanju u pojedinim oblastima, koja izazivaju nejasnoće, dileme ili principijelna sporenja, u cilju razjašnjenja tih pitanja, nadležni odbor može pozvati na sjednicu odgovornog predstavnika ovih organa i organizacija i od njega tražiti da se izjasni o tim pitanjima (u daljem tekstu: kontrolno saslušanje).

Odluku o kontrolnom saslušanju donosi odbor većinom glasova ukupnog broja članova.

Jednom u toku redovnog zasijedanja Skupštine, odbor donosi odluku o kontrolnom saslušanju, na zahtjev jedne trećine članova odbora, sa jednom temom dnevnog reda.

O odluci za kontrolno saslušanje predsjednik odbora obavještava predsjednika i potpredsjednika Skupštine i, u pisanoj formi, poziva lice za saslušanje i obavještava ga o pitanjima koja su predmet saslušanja i od njega može zahtijevati da svoje mišljenje i stavove dostavi i u pisanoj formi.

Pozvani ovlašćeni predstavnici državnih organa dužni su da se odazovu pozivu za kontrolno saslušanje.

Član 76

Za vrijeme kontrolnog saslušanja članovi odbora mogu postavljati pitanja licu pozvanom za saslušanje samo u vezi sa temom saslušanja.

Na sjednici odbora može se voditi rasprava sa licem koje daje informacije, ako je to neophodno da bi se raspravila i pojasnila konkretna pitanja i činjenice.

O potrebi otvaranja rasprave iz stava 2 ovog člana, vremenu njenog trajanja i učešću pojedinog člana odbora odlučuje odbor, s tim što se mora omogućiti da učestvuje u raspravi po jedan član odbora iz svakog poslaničkog kluba, koji to želi.

Član 77

Kontrolno saslušanje, po pravilu, snima se fonografski, odnosno o istom se vode bilješke, a tehničke i druge ispravke mogu se vršiti samo u dogovoru i uz saglasnost lica čija izjava je u pitanju.

Odbor sačinjava i dostavlja Skupštini izvještaj o kontrolnom saslušanju, koji sadrži suštinu izlaganja, a može predložiti i odgovarajući zaključak ili drugi akt.

3) Parlamentarna istraga

Član 78

Parlamentarna istraga može se otvoriti radi sagledavanja stanja u određenoj oblasti i razmatranja pitanja od javnog značaja, prikupljanja informacija i činjenica o pojedinim pojavama i događajima vezanim za utvrđivanje i vođenje politike i rada nadležnih organa u tim oblastima, a koje bi mogle biti osnova za odlučivanje Skupštine o političkoj odgovornosti nosilaca javnih funkcija ili preduzimanje drugih postupaka iz svoje nadležnosti.

Radi izvršavanja poslova iz stava 1 ovog člana Skupština može, iz reda poslanika, obrazovati anketni odbor.

Član 79

Predlog za otvaranje parlamentarne istrage i obrazovanje anketnog odbora može podnijeti najmanje 27 poslanika u Skupštini.

Predlog iz stava 1 ovog člana podnosi se u pisanoj formi, mora biti obrazložen i sadržati naročito: naziv odbora, temu, svrhu i cilj parlamentarne istrage, zadatak i sastav anketnog odbora i rok za izvršenje zadatka.

Predsjednik anketnog odbora je iz reda opozicionih poslanika.

Član 80

Predlog za parlamentarnu istragu i obrazovanje anketnog odbora predlaže se za dnevni red naredne sjednice Skupštine sazvane u skladu sa ovim poslovníkom.

O predlogu iz stava 1 ovog člana, nakon dodatnog obrazloženja predstavnika predlagača i predstavnika nadležnog odbora, Skupština odlučuje bez pretresa, o predlogu u cjelini.

O predlogu iz stava 1 ovog člana predsjednik Skupštine odmah obavještava ministra pravde i od njega traži informaciju da li se povodom istih činjenica, odnosno pitanja vodi sudski postupak.

Ako ministar pravde potvrdi da se vodi sudski postupak, predsjednik Skupštine neće postupiti na način i u roku iz stava 1 ovog člana, a odlučivanje o predlogu se odlaže do pravosnažnog okončanja sudskog postupka.

U slučaju da sudski postupak započne nakon obrazovanja anketnog odbora, anketni odbor prestaje sa radom do pravosnažnog okončanja sudskog postupka.

Član 81

Anketni odbor ima pravo da, u cilju sprovođenja parlamentarne istrage, traži od državnih organa i pojedinih organizacija podatke, isprave i obavještenja, kao i da uzima izjave od pojedinca, ako to ocijeni potrebnim.

Državni organi i druge organizacije, kao i pojedinci dužni su da daju istinite isprave, podatke, obavještenja i izjave koje od njih traži anketni odbor.

Član 82

Poslije završene parlamentarne istrage, anketni odbor podnosi Skupštini izvještaj koji može sadržati i predlog odgovarajućih mjera ili akata iz nadležnosti Skupštine.

Anketni odbor prestaje sa radom danom odlučivanja u Skupštini o njegovom izvještaju, odnosno istekom roka za koji je obrazovan.

VI. ZASIJEDANJE I SJEDNICA SKUPŠTINE

A. REDOVNO ZASIJEDANJE

1. Trajanje redovnog zasijedanja

Vrijeme zasijedanja

Član 83

Prvo redovno zasijedanje Skupštine (proljećnje zasijedanje) počinje prvog radnog dana u martu i traje do kraja jula.

Drugo redovno zasijedanje (jesenje zasijedanje) počinje prvog radnog dana u oktobru i traje do kraja decembra.

Skupština u zasijedanju radi u sjednicama.

2. Saziv na sjednicu i učešće u radu

Saziv na sjednicu

Član 84

Skupštinu na sjednicu saziva predsjednik Skupštine.
Predlog za sazivanje Skupštine može podnijeti 1/3 poslanika ili Vlada.

Član 85

Saziv Skupštine na sjednicu sadrži: dan održavanja, vrijeme početka i predlog dnevnog reda sjednice.

Saglasno dogovoru Kolegijuma predsjednika Skupštine, predlog dnevnog reda sjednice sadrži i predlog akta koji su podnijeli poslanici parlamentarne manjine.

Saziv se upućuje poslanicima najmanje 15 dana prije dana određenog za održavanje sjednice. Materijali predloženi za dnevni red sjednice, ako nijesu dostavljeni ranije, dostavljaju se uz saziv.

Ako su materijali koji su predloženi za dnevni red sjednice dostavljeni poslanicima 15 dana prije dana određenog za održavanje sjednice, saziv Skupštine može se uputiti u roku od sedam dana prije dana određenog za održavanje te sjednice.

Izuzetno, predsjednik Skupštine, na osnovu dogovora u Kolegijumu predsjednika, može sazvati Skupštinu u roku kraćem od sedam dana, a dnevni red predložiti na samoj sjednici.

Predlog dnevnog reda

Član 86

U predlog dnevnog reda sjednice mogu se uvrstiti samo predlozi akata koji su pripremljeni u skladu sa Ustavom, zakonom i ovim poslovníkom.

Skupština ne može odlučivati o pitanjima za koja odgovarajući materijal nije unaprijed dostavljen poslanicima.

Skupština ne može odlučivati o pitanjima o kojima nema mišljenje nadležnog odbora, ako ovim poslovníkom nije drukčije određeno.

Obavještenje o sjednici

Član 87

O sazivanju Skupštine i predloženom dnevnom redu sjednice, predsjednik Skupštine obavještava Predsjednika Crne Gore i Vladu.

U radu sjednice mogu učestvovati Predsjednik Crne Gore, predsjednik i članovi Vlade i druga lica koja su pozvana na sjednicu.

Član 88

Planom rada zasijedanja i sjednica određuje se vrijeme održavanja i način rada sjednica.

Član 89

Na sjednici Skupštine, kao gost Skupštine, može se obratiti poslanicima visoki strani zvaničnik.

Skupštinu na sjednicu iz stava 1 ovog člana saziva predsjednik Skupštine.

3. Tok sjednice

1) Utvrđivanje kvoruma i dnevnog reda

Kvorum za sjednicu

Član 90

Predsjednik Skupštine otvara sjednicu Skupštine i utvrđuje da li je prisutna većina ukupnog broja poslanika (u daljem tekstu: kvorum).

Kvorum je potreban za: početak sjednice; usvajanje zapisnika; utvrđivanje dnevnog reda i za odlučivanje. Kvorum nije potreban u toku pretresa na sjednici.

Kvorum se utvrđuje primjenom elektronskog sistema za glasanje, na način što je svaki poslanik dužan da se lično identifikuje (prijavi) ubacivanjem identifikacione kartice u poslanički pult na svom sjedištu ili na osnovu evidencije generalnog sekretara Skupštine.

Na zahtjev 10 poslanika, utvrđivanje kvoruma vrši se prozivkom poslanika.

Predsjednik Skupštine obavještava poslanike koji su poslanici najavili, odnosno opravdali odsustvo, kao i ko je pozvan da prisustvuje sjednici.

Usvajanje zapisnika

Član 91

Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda sjednice, Skupština usvaja zapisnik sa prethodne sjednice.

Poslanik može staviti primjedbe na zapisnik i tražiti da se u njemu izvrše odgovarajuće izmjene i dopune.

O osnovanosti primjedaba na zapisnik odlučuje se bez pretresa.

Predsjednik Skupštine utvrđuje da je zapisnik usvojen bez primjedaba, odnosno sa izmjenama koje su prihvaćene.

Utvrđivanje dnevnog reda

Član 92

Dnevni red sjednice utvrđuje se na sjednici.

Poslanik, radno tijelo Skupštine i Vlada mogu predložiti izmjene predloženog dnevnog reda. Predlozi se dostavljaju predsjedniku Skupštine, u pisanoj formi, najkasnije do početka sjednice.

Predsjednik Skupštine daje potrebna obavještenja u vezi sa predloženim dnevnim redom, a zatim se pristupa pretresu i odlučivanju o pojedinom predlogu iz stava 2 ovog člana.

U pretresu o predloženim izmjenama dnevnog reda mogu učestvovati samo predlagač promjene dnevnog reda, odnosno njegov predstavnik i predlagač, odnosno predstavnik predlagača akta zbog kojeg se predlaže promjena dnevnog reda, a učešće u pretresu može trajati najduže tri minuta.

Skupština odlučuje posebno o svakom predlogu i to prvo o predlozima da se pojedina tačka izostavi iz dnevnog reda, a zatim o predlozima za dopunu dnevnog reda.

Na dnevni red sjednice, u smislu predloga iz stava 2 ovog člana, može se staviti samo predlog akta koji je podnijet najkasnije 24 sata prije početka sjednice.

Predsjednik Skupštine može, sve do odlučivanja o predlogu dnevnog reda u cjelini, predložiti da se pojedina tačka izostavi iz dnevnog reda, o čemu Skupština odlučuje bez pretresa.

Član 93

Ako je Zakonodavni odbor predložio da se predlog zakona, odnosno drugog akta ne usvoji zbog njegove nesaglasnosti sa Ustavom i pravnim sistemom, o postojanju saglasnosti, nakon dodatnog obrazloženja predlagača, odnosno predstavnika predlagača akta i predstavnika Zakonodavnog odbora, odlučuje Skupština bez pretresa.

Govor iz stava 1 ovog člana može trajati najduže pet minuta.

Predlog akta za koji, u smislu stava 1 ovog člana, Skupština odluči da je nesaglasan sa Ustavom i pravnim sistemom izostavlja se iz dnevnog reda sjednice.

Član 94

O predlogu dnevnog reda u cjelini Skupština odlučuje bez pretresa.

Novе tačke koje se unose u dnevni red, uvršćuju se u dnevni red po redosljedu koji odredi predsjednik Skupštine objavljujući utvrđeni dnevni red.

Kad predsjednik Skupštine objavi utvrđeni dnevni red, prelazi se na pretres po utvrđenom redosljedu iz dnevnog reda.

Predsjednik Skupštine može, u toku sjednice, izvršiti izmjenu u redosljedu pretresa pojedinih tačaka dnevnog reda.

2) Rad na sjednici

Učešće u pretresu

Član 95

Na sjednici Skupštine niko ne može govoriti prije nego što zatraži i dobije riječ od predsjednika Skupštine.

Predsjednik Skupštine poslanicima i drugim učesnicima na sjednici daje riječ, po pravilu, po redu prijavljivanja.

Član 96

Po otvaranju pretresa svake tačke dnevnog reda, pravo da govore imaju po sljedećem redosljedu:

- predlagač, odnosno ovlašćeni predstavnik predlagača, pravo na dopunsko obrazloženje;

- izvjestilac nadležnog odbora;

- poslanik koji je na sjednici odbora izdvojio mišljenje;

- predstavnik Vlade, ako Vlada nije predlagač;

- poslanici prema redosljedu prijavljivanja;

- predlagač, odnosno ovlašćeni predstavnik predlagača u toku pretresa ima pravo da se javi i dobije riječ radi odgovora na postavljena pitanja i pojašnjenja stavova, a nakon završenog pretresa ima pravo na završnu riječ.

Izvjestilac odbora i predstavnik predlagača u toku pretresa može govoriti više puta.

Član 97

Nakon izlaganja pojedinog poslanika i predstavnika predlagača, pravo da zatraži i dobije riječ ima predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba poslanika i predstavnik Vlade, radi pojašnjenja stavova i ispravki navoda ili konstatacija iz izlaganja (komentar izlaganja).

Poslanik čije izlaganje je komentarisano ima pravo na odgovor učesniku u pretresu koji je komentarisao njegovo izlaganje.

Pravo iz st. 1 i 2 ovog člana može se koristiti jedanput, u trajanju do tri minuta.

Nakon završenog pretresa, a prije završne riječi, predstavnik predlagača i klub poslanika, koji to želi, ima pravo da, preko svog predstavnika, izloži stavove kluba, u trajanju do tri minuta.

Ako klub poslanika čine poslanici iz više od jedne političke partije, pravo, u smislu stava 4 ovog člana, ima po jedan poslanik iz svake političke partije koji čine klub poslanika.

Član 98

Poslanik ili drugi učesnik u pretresu može govoriti samo o predlogu koji je na dnevnom redu i u vremenu propisanom za izlaganje. Ako se govornik udalji od dnevnog

reda i ne pridržava se vremena propisanog za izlaganje, predsjednik će ga na to upozoriti.

Ako se govornik ni poslije upozorenja ne drži dnevnog reda ili vremena za izlaganje, predsjednik Skupštine će mu isključiti mikrofon (oduzeti riječ) i pozvati sljedećeg prijavljenog za pretres da uzme riječ.

Trajanje pretresa i vrijeme izlaganja

Član 99

Pretres (načelni i u pojedinostima) o predlogu zakona može trajati do šest sati, u pravilu po tri sata za pojedini pretres.

Pretres o predlogu drugog akta i predlozima za izbor, imenovanja i razrješenja u cjelini može trajati do tri sata.

Vrijeme iz st.1 i 2 ovog člana predsjednik Skupštine raspoređuje na klubove poslanika i Vladu, srazmjerno broju poslanika i predstavnika Vlade, vodeći računa da svaki klub poslanika, kao i poslanik koji nema klub dobije vrijeme za učešće u pretresu.

Vrijeme koje mu pripada klub poslanika ne mora iskoristiti u cjelini.

Izlaganje poslanika i drugog učesnika u pretresu traje:

- u načelnom pretresu o predlogu zakona - do 10 minuta;
- u pretresu u pojedinostima o predlogu zakona - do pet minuta, s tim što se izlaganje mora odnositi na konkretna rješenja (odredbe) predloga zakona i amandmane;
- u pretresu o drugim predlozima akata - do 10 minuta;
- za dopunsko obrazloženje predloga akta - do 10 minuta, odgovore na postavljena pitanja u toku pretresa - dva minuta po jednom odgovoru i za završnu riječ - do pet minuta.

Pretres o: predlogu za promjenu Ustava, mandataru, njegovom programu i predlogu za sastav Vlade; predlogu za glasanje o nepovjerenju Vladi i interpelaciji nije ograničen, a pojedini učesnik u ovom pretresu može govoriti do 10 minuta.

Skraćenje ili produženje izlaganja

Član 100

Skupština može, na predlog predsjednika Skupštine, Kolegijuma predsjednika Skupštine ili kluba poslanika, odlučiti, bez pretresa, da pojedini pretres traje kraće ili duže vrijeme; odrediti kraće ili duže trajanje izlaganja pojedinog učesnika u pretresu; da se može govoriti samo jedanput, kao i da u pojedinom pretresu govori samo određeni broj predstavnika kluba poslanika i Vlade.

Predlog iz stava 1 ovog člana može se podnijeti najkasnije prije otvaranja pretresa o pojedinoj tački dnevnog reda.

Ako Skupština odredi kraće ili duže vrijeme trajanja pretresa, predsjednik Skupštine raspoređuje to vrijeme na klubove poslanika i Vladu, saglasno članu 99 stav 3 ovog poslovnika.

Vrijeme koje mu pripada, poslanički klub ne mora iskoristiti u cjelini, a može ga koristiti jedan ili više poslanika tog kluba, po odluci kluba.

Ograničenje u odnosu na trajanje izlaganja i broj javljanja iz ovog člana i člana 99 ovog poslovnika ne odnosi se na Predsjednika Crne Gore i predsjednika Vlade kada učestvuju u radu sjednice.

Replika

Član 101

Ako se poslanik ili drugi učesnik u radu sjednice u svom izlaganju u negativnom kontekstu izrazi o drugom poslaniku, navodeći njegovo ime ili funkciju, poslanik na koga se to odnosi ima pravo da zatraži i dobije riječ (pravo na repliku). Predsjednik Skupštine tom poslaniku daje riječ odmah po završetku izlaganja prethodnog poslanika.

Ako se izrazi u negativnom kontekstu odnose na klub poslanika ili političku partiju, pravo na repliku ima predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba.

Pravo na repliku, u smislu stava 1 ovog člana, ima i predlagač, odnosno predstavnik predlagača akta o kojem se vodi pretres, kao i drugi učesnik u radu sjednice.

Pravo iz st. 1, 2 i 3 ovog člana može se koristiti jedanput, u trajanju do tri minuta.

Replika na repliku nije dozvoljena, osim ako predsjednik Skupštine ocijeni da su i navodi u replici uvredljivi i dozvoli tu repliku.

Povreda Poslovnika

Član 102

Poslaniku koji želi da govori o povredi Poslovnika, predsjednik daje riječ čim je zatraži. Izlaganje tog poslanika ne može trajati duže od jednog minuta, a dužan je da ukaže na odredbu Poslovnika za koju smatra da je povrijeđena.

Predsjednik, poslije tog izlaganja, daje objašnjenje o povredi Poslovnika. Ako poslanik nije zadovoljan objašnjenjem, o pitanju se rješava na sjednici, bez pretresa.

Pauza i prekid sjednice

Član 103

Predsjednik Skupštine može odrediti pauzu, ako to zahtijevaju okolnosti u radu sjednice.

Predsjednik Skupštine prekida sjednicu: kad utvrdi nedostatak kvoruma kada je kvorum potreban; zbog potreba da se izvrše neophodne konsultacije i pribave mišljenja, kao i u drugim slučajevima kada to, na njegov predlog ili predlog kluba poslanika, odluči Skupština.

U slučaju prekida sjednice, predsjednik Skupštine određuje vrijeme nastavka sjednice.

Mjesto za govor

Član 104

Poslanik, član Vlade i drugi učesnik u radu sjednice govori sa mjesta koje mu pripada, uz korišćenje raspoloživih tehničkih mogućnosti.

Mjesto poslanika, člana Vlade i drugog učesnika na sjednici je stalno i određuje ga generalni sekretar Skupštine, uz prethodno pribavljeno mišljenje predsjednika klubova poslanika i ovlašćenog predstavnika Vlade.

Predsjednik i potpredsjednik Skupštine kad učestvuju u pretresu to čine sa svog poslaničkog mjesta.

3) Održavanje reda na sjednici

Član 105

O održavanju reda na sjednici Skupštine stara se predsjednik Skupštine.

Član 106

Poslanici i drugi učesnici u pretresu dužni su da poštuju dostojanstvo poslanika i Skupštine i da se jedni drugima obraćaju sa uvažavanjem.

Nije dozvoljeno korišćenje uvredljivih izraza ili iznošenje i komentarisanje podataka iz privatnog života poslanika i drugih lica.

U toku sjednice u sali nije dozvoljeno korišćenje mobilnih telefona.

Poslaniku ili drugom učesniku koji se ne pridržava odredaba st. 1 i 2 ovog člana predsjednik će oduzeti riječ.

Mjere za povredu reda

Član 107

Za povredu reda na sjednici Skupštine mogu se izreći mjere: upozorenje, oduzimanje riječi i udaljenje sa sjednice.

Mjeru upozorenja i oduzimanja riječi izriče predsjednik Skupštine.

Mjeru udaljenja sa sjednice izriče Skupština, na predlog predsjednika Skupštine, bez pretresa.

Izrečene mjere unose se u zapisnik sa sjednice.

Upozorenje i oduzimanje riječi

Član 108

Mjera upozorenja izriče se poslaniku koji svojim ponašanjem, uzimanjem riječi kada mu je predsjednik nije dao, upadanjem u riječ govorniku ili ako govori o pitanju

koje nije predmet rasprave i drugim sličnim postupkom narušava red na sjednici ili povređuje odredbe ovog poslovnika.

Mjera oduzimanja riječi izriče se poslaniku koji govorom narušava red na sjednici, a već je na toj sjednici dva puta upozoren na poštovanje reda i odredaba ovog poslovnika.

Mjera oduzimanja riječi izriče se odmah, bez prethodnog upozorenja, poslaniku koji upotrebljava riječi kojima vrijeđa dostojanstvo poslanika, drugih lica i Skupštine ili iznosi podatke i ocjene iz privatnog života poslanika i drugih lica.

Udaljenje sa sjednice

Član 109

Mjera udaljenja sa sjednice izriče se poslaniku koji ne poštuje odluku predsjednika Skupštine o oduzimanju riječi ili koji na drugi način narušava red na sjednici.

Mjera udaljenja sa sjednice odnosi se na radni dan kada je izrečena.

Poslanik kome je izrečena mjera udaljenja sa sjednice dužan je da se odmah udalji sa sjednice i ne može učestvovati u njenom daljem radu. Ako poslanik odbije da se udalji sa sjednice, predsjednik Skupštine će naložiti službenim licima da tog poslanika udalje sa sjednice.

Poslanik kome je izrečena mjera udaljenja sa sjednice, za dane udaljenja gubi i prava materijalne, odnosno finansijske prirode koja pripadaju poslaniku.

Član 110

Ako predsjednik Skupštine propisanim mjerama ne može da održi red na sjednici odrediće kratak prekid sjednice.

Odredbe o održavanju reda na sjednici primjenjuju se na sve učesnike u radu sjednice.

4) Odlučivanje

Glasanje

Član 111

Skupština odlučuje glasanjem poslanika, u skladu sa Ustavom, zakonom i ovim poslovníkom.

Poslanik ima pravo i dužnost da glasa o svakom predlogu o kome odlučuje Skupština.

Prije prelaska na glasanje, predsjednik Skupštine utvrđuje da li postoji kvorum i poziva poslanike da pristupe glasanju.

Nakon završenog glasanja, predsjednik Skupštine utvrđuje i objavljuje rezultate glasanja i usvojene predloge.

Javno glasanje

Član 112

Skupština odlučuje javnim glasanjem, ako zakonom ili ovim poslovníkom nije predviđeno da se o pojedinim pitanjima odlučuje tajnim glasanjem.

Član 113

Javno glasanje vrši se upotrebom elektronskog sistema za glasanje, dizanjem ruke ili prozivkom.

Glasanje dizanjem ruke vrši se samo ako sistem za elektronsko glasanje nije u funkciji.

Glasanje prozivkom vrši se kada to odredi predsjednik Skupštine ili na zahtjev 10 poslanika.

Glasanje elektronskim sistemom

Član 114

Prilikom glasanja upotrebom elektronskog sistema za glasanje, poslanik je dužan da koristi isključivo svoju identifikacionu karticu.

Poslaniku koji koristi identifikacionu karticu drugog poslanika ili na drugi način zloupotrijebi elektronski sistem za glasanje, na predlog predsjednika Skupštine, izreći će se mjera udaljenja sa sjednice, a glasanje u kojem je izvršena zloupotreba poništava se i pristupa ponovnom glasanju, ako se tom zloupotrebom dovodi u sumnju većina potrebna za odlučivanje.

Član 115

Glasanje upotrebom elektronskog sistema za glasanje vrši se pritiskom na određeni taster („za”, „protiv”, „uzdržan”), a vrijeme za glasanje može trajati 20 sekundi.

Ako se glasa dizanjem ruku, poslanici se prvo izjašnjavaju ko je za, zatim - ko je protiv i na kraju - ko se uzdržao od glasanja.

Poslije završenog javnog glasanja, predsjednik Skupštine utvrđuje rezultate glasanja i objavljuje da li je predlog o kome se glasalo usvojen ili nije usvojen.

Tajno glasanje

Član 116

Ako se odlučuje tajnim glasanjem, glasa se glasačkim listićima.

Glasački listići štampaju se u broju koliko ima poslanika, iste su veličine, oblika i boje i ovjereni su pečatom Skupštine.

Za svako ponovljeno glasanje na glasačkom listiću se upisuje oznaka tog glasanja ili se štampaju u drugoj boji.

Za štampanje i ovjeru glasačkih listića odgovoran je generalni sekretar Skupštine.

Član 117

Prilikom izbora i imenovanja, glasački listić sadrži imena kandidata, a ispred imena svakog kandidata stavlja se redni broj.

Glasanje se vrši zaokruživanjem rednog broja ispred imena kandidata za koga poslanik glasa.

Ako na glasačkom listiću ima više kandidata od broja koji se bira, može se glasati najviše za onoliko kandidata koliko se bira.

Ako je na glasačkom listiću samo jedan kandidat o kome se odlučuje, umjesto rednog broja ispred imena, glasački listić, ispod imena kandidata, sadrži riječ „za“ na lijevoj i riječ „protiv“ na desnoj strani, a glasa se zaokruživanjem jedne od ovih riječi.

Rukovođenje tajnim glasanjem

Član 118

Tajnim glasanjem rukovodi predsjednik Skupštine, kome u radu pomažu potpredsjednici i generalni sekretar Skupštine (u daljem tekstu: komisija za glasanje).

Član 119

Prije početka tajnog glasanja, predsjednik Skupštine daje potrebna objašnjenja o načinu glasanja i određuje vrijeme pauze za utvrđivanje rezultata glasanja.

Generalni sekretar vrši prozivku poslanika i uručuje im glasačke listiće, evidentirajući koji je poslanik primio glasački listić.

Nakon što glasa, poslanik lično stavlja presavijeni glasački listić u glasačku kutiju.

Član 120

Po završenom glasanju komisija za glasanje pristupa utvrđivanju rezultata glasanja, u istoj prostoriji u kojoj je glasanje obavljeno.

Prije otvaranja glasačke kutije utvrđuje se broj neuručenih glasačkih listića.

Izveštaj o tajnom glasanju

Član 121

Komisija za glasanje sačinjava kratak izvještaj o rezultatima tajnog glasanja, koji sadrži podatke o broju: uručenih glasačkih listića; glasačkih listića nađenih u glasačkoj kutiji (upotrijebljeni glasački listići); važećih i nevažećih glasačkih listića; glasova za ili

protiv, odnosno za pojedinog kandidata, kao i konstataciju da li je predlog usvojen, odnosno koji je kandidat izabran.

Član 122

Nevažećim glasačkim listićem smatra se: nepopunjeni glasački listić; glasački listić iz koga se sa sigurnošću ne može utvrditi kako je poslanik glasao; glasački listić na kome je zaokružen veći broj kandidata od broja koji se bira.

Član 123

Predsjednik Skupštine objavljuje rezultate glasanja i da li je predlog o kome se glasalo usvojen, odnosno izvršen izbor.

5) Zapisnik, fonografski zapis i video snimak

Zapisnik

Član 124

O radu na sjednici Skupštine vodi se zapisnik.

Zapisnik sadrži osnovne podatke o radu na sjednici i datim predlozima i zaključke usvojene na sjednici.

U zapisnik se unose i rezultati glasanja o pojedinim predlozima.

O izradi zapisnika stara se generalni sekretar Skupštine.

Zapisnik se upućuje poslanicima najkasnije sa sazivom na narednu sjednicu.

Usvojeni zapisnik potpisuje generalni sekretar i predsjednik Skupštine.

Fonografski zapis i video snimak

Član 125

Na sjednici Skupštine vodi se fonografski zapis i video snimanje.

Poslaniku i drugom učesniku u radu sjednice Skupštine dostavlja se na autorizaciju prekucani fonografski zapis njegovog izlaganja. Poslanik, odnosno drugi učesnik u radu sjednice može, u roku od sedam dana od dana dostavljanja fonografskog zapisa, u njemu izvršiti samo izmjene redakcijske prirode, kojima se ne mijenja smisao i suština izlaganja.

Prekucani fonografski zapis sa sjednice se prilaže uz usvojeni zapisnik i čini njegov sastavni dio.

Član 126

Novinari mogu koristiti fonografski zapis, osim u slučajevima kada je riječ o raspravi o materijalima koji su označeni kao državna tajna ili su povjerljive prirode. Kada

novinari koriste fonografski zapis sa sjednice, pri citiranju izlaganja, moraju da naznače da li je izlaganje autorizovano.

Član 127

Uređivanje, izdavanje i čuvanje fonografskih zapisa sa sjednice Skupštine uređuje se posebnim uputstvom Kolegijuma predsjednika Skupštine.

B. VANREDNO ZASIJEDANJE

Član 128

Vanredno zasijedanje može se održati u vremenu od prvog radnog dana u januaru do posljednjeg radnog dana u februaru i od prvog radnog dana u avgustu do posljednjeg radnog dana u septembru.

Podnosilac zahtjeva za vanredno zasijedanje određuje dan održavanja i dnevni red sjednice.

Podnosilac zahtjeva za vanredno zasijedanje ne može zahtijevati sazivanje Skupštine u vremenu kraćem od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva, a za dnevni red sjednice može predložiti samo predloge akata čiji je predlagač.

Skupštinu na sjednicu vanrednog zasijedanja predsjednik Skupštine će sazvati u vrijeme i sa dnevnim redom naznačenim u zahtjevu za vanredno zasijedanje.

Izuzetno, predsjednik Crne Gore može zahtijevati sazivanje Skupštine na vanredno zasijedanje u roku kraćem od roka iz stava 3 ovog člana.

Na sjednicu vanrednog zasijedanja primjenjuju se odredbe ovog poslovnika koje se odnose na sjednicu redovnog zasijedanja, ako ovim članom nije drukčije određeno.

VII. AKTI SKUPŠTINE I POSTUPAK ZA NJIHOVO DONOŠENJE

1. Akti Skupštine

Član 129

Akti Skupštine su: Ustav, zakon, prostorni planovi, poslovnik Skupštine, deklaracija, rezolucija, odluka, preporuka i zaključak.

2. Postupak za donošenje zakona

1) Pokretanje postupka

Član 130

Postupak za donošenje zakona pokreće se podnošenjem predloga zakona.

Predlog zakona podnosi se u obliku u kome se donosi zakon i mora biti obrazložen i to u pisanoj formi u potrebnom broju primjeraka i u elektronskom obliku.

Obrazloženje predloga zakona sadrži:

- ustavni osnov iz člana 16 Ustava za uređivanje pitanja koja su predmet predloga zakona;
- razloge za donošenje zakona;
- usaglašenost sa pravnom tekovinom Evropske Unije i potvrđenim međunarodnim konvencijama;
- objašnjenje osnovnih pravnih instituta;
- procjenu finansijskih sredstava za sprovođenje zakona;
- javni interes zbog kojeg je predloženo povratno dejstvo, ako predlog zakona sadrži odredbe za koje se predviđa povratno dejstvo;
- tekst odredaba zakona koje se mijenjaju, ako se predlaže zakon o izmjenama.

Član 131

Predlagač zakona, osim ako je predlagač zakona poslanik, određuje najviše dva predstavnika prilikom razmatranja predloga zakona u Skupštini.

Ako je više poslanika predlagač zakona, određuju jednog predstavnika predlagača, a ako to nije učinjeno, predstavnikom predlagača se smatra prvi potpisani poslanik.

Ako je predlagač zakona šest hiljada birača, dužni su da, uz predlog zakona, odrede ovlašćenog poslanika preko koga podnose predlog zakona.

Član 132

Ako predlog zakona nije pripremljen u skladu sa ovim poslovníkom, predsjednik Skupštine će zatražiti od predlagača da predlog zakona uskladi sa odredbama ovog poslovníka.

Ako predlagač zakona ne prihvati stav predsjednika Skupštine iz stava 1 ovog člana, može, u pisanoj formi, zatražiti da se o tom pitanju izjasni Skupština, na prvoj narednoj sjednici.

O pitanju iz stava 2 ovog člana Skupština se izjašnjava bez pretresa.

Član 133

Predlagač zakona može, prilikom predlaganja zakona kojim se uređuju pitanja od posebnog značaja, podnijeti nacrt zakona i tražiti od Skupštine da se o njemu izjasni.

O nacrtu zakona iz stava 1 ovog člana Skupština se izjašnjava zaključkom.

Član 134

Ako je Skupštini podnijeta inicijativa za donošenje zakona, predsjednik Skupštine je dostavlja poslanicima i Vladi, radi eventualnog podnošenja predloga zakona.

2) Razmatranje predloga zakona

Stavljanje u proceduru

Član 135

Predlog zakona koji je dostavljen Skupštini, predsjednik Skupštine upućuje poslanicima i nadležnim odborima, a isti se objavljuje na web site-u Skupštine.

Predlog zakona čiji predlagač nije Vlada, predsjednik Skupštine upućuje Vladi, radi davanja mišljenja, u roku koji ne može biti duži od 15 dana od dana prijema predloga zakona.

Član 136

Predlog zakona ne može se staviti na dnevni red sjednice Skupštine prije isteka roka od 15 dana od dana dostavljanja poslanicima, ako ovim poslovnikom nije drukčije određeno.

Razmatranje predloga zakona u odborima (prvo čitanje)

Član 137

Predlog zakona, prije razmatranja na sjednici Skupštine, razmatraju nadležni odbori (Zakonodavni odbor i matični odbor).

Ako su predlogom zakona obuhvaćena pojedina pitanja koja su u nadležnosti i drugih odbora, predlog zakona u pogledu tih pitanja mogu razmatrati i ti odbori.

Ako se predlogom zakona stvaraju obaveze za budžet Crne Gore, predlog zakona razmatra i odbor nadležan za budžet.

Odbori iz st. 2 i 3 ovog člana koji su, pored matičnog, razmatrali predlog zakona dostavljaju svoje mišljenje matičnom odboru, vodeći računa o roku kako bi taj odbor mogao razmotriti njihovo mišljenje.

Član 138

Nadležni odbor može predložiti Skupštini da usvoji predlog zakona u cjelini, da ga usvoji u tekstu izmijenjenom u odnosu na tekst koji je podnio predlagač ili da predlog zakona ne usvoji.

Matični odbor razmotriće mišljenja koja su mu dostavili drugi odbori koji su razmatrali predlog zakona i u izvještaju koji podnosi Skupštini iznijeti stav o mišljenju tih odbora.

Član 139

Izvještaj nadležnog odbora mora biti dostavljen poslanicima najkasnije 24 sata prije početka pretresa na sjednici Skupštine.

Razmatranje predloga zakona na sjednici Skupštine Načelni pretres o predlogu zakona (drugo čitanje)

Član 140

Razmatranje predloga zakona na sjednici Skupštine započinje načelnim pretresom o predlogu zakona.

Načelni pretres obuhvata raspravu o: ustavnom osnovu iz člana 16 Ustava; razlozima za donošenje zakona; njegovoj usklađenosti sa evropskim zakonodavstvom i potvrđenim međunarodnim ugovorima; suštini i efektima predloženih rješenja i procjeni potrebnih sredstava iz budžeta za sprovođenje zakona.

Nakon dopunskog obrazloženja, u načelnom pretresu može učestvovati izvjestilac Zakonodavnog odbora, matičnog odbora, kao i drugih odbora koji su razmatrali predlog zakona, a potom poslanici.

Član 141

Po završenom načelnom pretresu, Skupština odlučuje o predlogu zakona u načelu i može odlučiti da se predlog zakona u načelu prihvati ili ne prihvati.

Ako se predlog zakona u načelu ne prihvati, o tom predlogu zakona neće se voditi pretres u pojedinostima i odlučivati.

Član 142

Ako Skupština usvoji predlog zakona u načelu, prije prelaska na pretres u pojedinostima o predlogu zakona, predsjednik Skupštine poziva nadležne odbore da, najkasnije u roku od dva dana, dodatno razmotre predlog zakona i podnijete amandmane i podnesu izvještaj.

Ako u načelnom pretresu nema spora o ustavnom osnovu i potrebi za donošenje zakona, a na predlog zakona nijesu podnijeti amandmani ili su podnijeti amandmani prihvaćeni od predlagača zakona, nakon usvajanja predloga zakona u načelu, može se odmah preći na pretres u pojedinostima i odlučivanje o predlogu zakona u cjelini.

Pretres predloga zakona u pojedinostima (treće čitanje)

Član 143

Nakon dodatnog pretresa u odborima i dostavljanja izvještaja o tome, Skupština prelazi na pretres predloga zakona u pojedinostima, koji obuhvata pretres o rješenjima

u predlogu zakona, podnijetim, a neusaglašenim amandmanima i stavovima i predlozima odbora.

Na pretres u pojedinostima može se preći, ako je poslanicima dostavljen izvještaj odbora iz člana 142 stav 1 ovog poslovnika.

Član 144

Na početku pretresa u pojedinostima, izvjestilac nadležnog odbora informiše Skupštinu o rezultatima pretresa na odborima i obrazlaže stav i predlog odbora, a potom učestvuju poslanici i predstavnik predlagača.

Ako je na predlog zakona podnijet i ostao neusaglašen veći broj amandmana kojima se bitno mijenja sadržina predloga zakona ili je, radi njegovog poboljšanja, nužno izvršiti veći broj izmjena, Skupština može, na predlog nadležnog odbora i uz saglasnost predlagača zakona, odlučiti da predlog zakona razmotri kao nacrt zakona.

O predlogu iz stava 2 ovog člana Skupština odlučuje prije prelaska na pretres predloga zakona u pojedinostima.

Prije zaključenja pretresa u pojedinostima, predstavnik predlagača ima pravo na završnu riječ, u trajanju najduže pet minuta.

Član 145

Po završenom pretresu u pojedinostima pristupa se glasanju o amandmanima koji nijesu sastavni dio predloga zakona, a zatim o predlogu zakona u cjelini.

Ako predlog zakona sadrži odredbe kojima se predlaže povratno dejstvo, Skupština će se posebno izjasniti da li za to povratno dejstvo postoji javni interes.

Član 146

Skupština može, na predlog predsjednika Skupštine, odlučiti da se glasanje o predlozima zakona u cjelini obavi određenog dana ili sata u toku sjednice.

Član 147

Predlagač zakona može povući predlog zakona sve do završetka pretresa predloga zakona u pojedinostima.

3) Amandman

Član 148

Predlog za izmjenu predloga zakona podnosi se u obliku amandmana u pisanoj formi i mora biti obrazložen.

Amandman se podnosi najkasnije sa danom završetka pretresa u načelu, a predlagač zakona i nadležni odbor mogu podnijeti amandman do početka pretresa u pojedinostima.

Član 149

Amandman na predlog zakona upućuje se poslanicima, predlagaču, Vladi, ako ona nije predlagač zakona i nadležnom odboru, ako on nije podnosilac amandmana.

Nadležni odbor dužan je da razmotri amandmane koji su podnijeti na predlog zakona i predloži Skupštini koje amandmane da prihvati, a koje da odbije.

Član 150

Skupština odlučuje o amandmanima po redosljedu članova predloga zakona na koji su podnijeti.

Ako je na isti član predloga zakona podnijeto više amandmana, prvo se odlučuje o amandmanu kojim se predlaže brisanje tog člana, a zatim o amandmanima poslanika, nadležnog odbora i Vlade.

Amandman koji je podnio predlagač zakona i amandman koji je predlagač zakona prihvatio postaje sastavni dio predloga zakona i o njemu Skupština posebno ne odlučuje.

4) Skraćeni postupak za donošenje zakona

Član 151

Zakon se može, izuzetno, donijeti po skraćenom postupku.

Po skraćenom postupku može se donijeti zakon kojim treba urediti pitanja i odnose nastale usljed okolnosti koje nijesu mogle da se predvide, a nedonošenje zakona moglo bi da prouzrokuje štetne posljedice i zakon koji je neophodno usaglasiti sa evropskim pravom i međunarodnim ugovorima i konvencijama.

Predlagač zakona dužan je da u obrazloženju predloga zakona navede razloge zbog kojih je neophodno da se zakon donese po skraćenom postupku.

Član 152

Predlog zakona za čije se donošenje predlaže skraćeni postupak može se staviti na dnevni red sjednice Skupštine ako je podnijet najkasnije 24 sata prije početka sjednice.

Ako Skupština prihvati predlog da se zakon donese po skraćenom postupku, određuje rok u kome će nadležni odbor razmotriti predlog zakona i podnijeti izvještaj, kao i rok u kome će Vlada, ako nije predlagač zakona, dati mišljenje o predlogu zakona.

Član 153

Kad nadležni odbor razmotri predlog zakona za čije donošenje je predložen skraćeni postupak, Skupština može da odluči da pretres predloga zakona otpočne odmah i bez pisanog izvještaja, s tim što će ga izvjestilac odbora usmeno izložiti na sjednici.

Ako nadležni odbor ne podnese izvještaj u utvrđenom roku, pretres zakona može se obaviti u Skupštini bez izvještaja odbora.

Amandmani na predlog zakona koji se donosi po skraćenom postupku mogu se podnositi do završetka pretresa.

3. Donošenje drugih akata

1) Postupak za donošenje drugih akata

Član 154

Donošenje drugih akata vrši se shodno odredbama ovog poslovnika po postupku za donošenje zakona, s tim što je pretres jedinstven.

Uz predlog prostornih planova, zakona o budžetu i zakona o završnom računu budžeta podnosi se i potrebna dokumentacija.

2) Odlučivanje o raspisivanju referenduma

Član 155

Postupak za odlučivanje o raspisivanju referenduma pokreće se podnošenjem predloga odluke o raspisivanju referenduma.

Tekst predloga odluke ne može se staviti na dnevni red sjednice Skupštine prije isteka roka od 15 dana od dana dostavljanja poslanicima.

3) Odlučivanje o raspisivanju zajmova i zaduživanju Crne Gore

Član 156

Akt o raspisivanju zajmova i zaduživanju Crne Gore donosi se, zavisno od vrste podnijetog predloga akta, saglasno odredbama ovog poslovnika.

4. Postupak za davanje autentičnog tumačenja

Član 157

Briše se. (»Službeni list Crne Gore«, br.80/10)

Član 158

Briše se. (»Službeni list Crne Gore«, br.80/10)

Član 159

Briše se. (»Službeni list Crne Gore«, br.80/10)

5. Postupak za potvrđivanje međunarodnih ugovora

Član 160

Međunarodni ugovor potvrđuje se zakonom.

Predlog zakona o potvrđivanju međunarodnog ugovora sadrži i tekst međunarodnog ugovora čije se potvrđivanje predlaže.

Predlog zakona o potvrđivanju međunarodnog ugovora mora biti obrazložen. Obrazloženje sadrži razloge zbog kojih se predlaže potvrđivanje međunarodnog ugovora i procjenu potrebnih finansijskih sredstava, ako se međunarodnim ugovorom stvaraju obaveze za budžet Crne Gore.

Član 161

Donošenje zakona o potvrđivanju međunarodnog ugovora vrši se shodno odredbama ovog poslovnika po postupku za donošenje zakona, s tim što je pretres o predlogu zakona jedinstven.

6. Postupak za razmatranje izvještaja

Član 162

Izvještaje koje pojedini organi, saglasno zakonu, dostavljaju Skupštini, predsjednik Skupštine dostavlja poslanicima i nadležnom odboru.

Povodom razmatranja izvještaja Skupština donosi zaključak koji može da sadrži ocjene i stavove o pojedinim pitanjima.

7. Postupak za promjenu Ustava Crne Gore

Predlog za promjenu Ustava

Član 163

Predlog za promjenu Ustava predsjednik Skupštine upućuje poslanicima, Ustavnom odboru i Vladi, ako nije podnosilac predloga.

Predlog za promjenu Ustava ne može se staviti na dnevni red sjednice Skupštine prije isteka roka od 30 dana od dana dostavljanja poslanicima.

Član 164

O predlogu za promjenu Ustava na sjednici Skupštine vodi se jedinstven pretres. Po završenom pretresu, Skupština odlučuje o predlogu za promjenu Ustava.

Član 165

Predlog za promjenu Ustava Skupština može usvojiti u cjelini ili u tekstu izmijenjenom u odnosu na predloženi ili ga ne usvojiti.

Podnosilac predloga za promjenu Ustava može da povuče predlog, u cjelini ili djelimično, sve do završetka pretresa o predlogu.

Član 166

Kad usvoji predlog za promjenu Ustava, Skupština određuje rok u kome će Ustavni odbor utvrditi tekst nacrtu amandmana na Ustav i dostaviti ga Skupštini.

Tekst nacrtu amandmana na Ustav obavezno sadrži obrazloženje predloženih rješenja.

Nacrt amandmana na Ustav

Član 167

Tekst nacrtu amandmana na Ustav predsjednik Skupštine dostavlja poslanicima i Vladi radi davanja mišljenja.

Tekst nacrtu amandmana na Ustav ne može se staviti na dnevni red sjednice Skupštine prije isteka roka od 20 dana od dana dostavljanja poslanicima.

Član 168

O tekstu nacrtu amandmana na Ustav vodi se jedinstven pretres.

U toku pretresa Skupština može, na predlog najmanje pet poslanika, odlučiti da izvrši izmjene pojedinih amandmana.

Po završenom pretresu, Skupština odlučuje o tekstu nacrtu amandmana na Ustav u cjelini.

Član 169

Utvrđeni nacrt amandmana na Ustav objavljuje se u dnevnoj novini koju odredi Kolegijum predsjednika Skupštine i web site-u Skupštine.

Svako može, u roku od 30 dana od dana objavljivanja nacrtu amandmana na Ustav, dati mišljenje, predlog i sugestiju na nacrt amandmana.

Mišljenja, predlozi i sugestije iz stava 2 ovog člana dostavljaju se Ustavnom odboru.

Predlog amandmana na Ustav

Član 170

Poslije isteka 30 dana od dana objavljivanja nacrtu amandmana na Ustav, Ustavni odbor pristupiće utvrđivanju predloga amandmana na Ustav i predloga ustavnog zakona za sprovođenje amandmana.

Ustavni odbor razmotriće sve prispjele predloge, mišljenja i sugestije date na nacrt amandmana i o njima zauzeti stav.

Predlog amandmana sa obrazloženjem i predlog ustavnog zakona za sprovođenje amandmana, Ustavni odbor dostaviće Skupštini najkasnije 30 dana od isteka roka iz člana 169 stav 2 ovog poslovnika.

Član 171

Predlog amandmana na Ustav i predlog ustavnog zakona za sprovođenje amandmana predsjednik Skupštine dostavlja poslanicima i Vladi radi davanja mišljenja.

Predlog amandmana na Ustav ne može se staviti na dnevni red sjednice Skupštine prije isteka roka od 20 dana od dana dostavljanja poslanicima.

Član 172

O predlogu amandmana na Ustav na sjednici Skupštine vodi se pretres u pojedinostima i to po amandmanima.

Predlog za izmjenu pojedinih rješenja u predlogu amandmana može podnijeti najmanje 10 poslanika, Predsjednik Crne Gore i Vlada.

Predlog iz stava 2 ovog člana podnosi se u pisanoj formi i mora biti obrazložen, najkasnije pet dana prije početka sjednice na kojoj se razmatra predlog amandmana. Predsjednik Skupštine ovaj predlog dostavlja poslanicima i Ustavnom odboru.

Ustavni odbor dužan je da, prije sjednice Skupštine, razmotri predloge iz stava 2 ovog člana i predloži Skupštini koje predloge da prihvati, a koje da odbije.

Po završenom pretresu i glasanju o predlozima iz stava 2 ovog člana, Skupština odlučuje o predlogu amandmana u cjelini.

Član 173

Kada je predlogom za promjenu Ustava predloženo donošenje novog ustava, na postupak za utvrđivanje teksta nacrtu ustava i predloga ustava primjenjuju se odredbe čl. 166 do 172 ovog poslovnika.

VIII. POSTUPAK IZBORA, IMENOVANJA I RAZRJEŠENJA

1. Izbor predsjednika i članova Vlade

Član 174

Program mandataru i njegov predlog za sastav Vlade dostavlja se poslanicima najkasnije pred početak sjednice na kojoj se odlučuje o izboru Vlade.

O mandataru, njegovom programu i predlogu za sastav Vlade na sjednici Skupštine vodi se pretres.

O mandataru, njegovom programu i predlogu za sastav Vlade Skupština odlučuje istovremeno, javnim glasanjem.

Član 175

Ako Vlada nije izabrana, predsjednik Skupštine o tome odmah obavještava Predsjednika Crne Gore.

Član 176

Predlog za promjene u sastavu Vlade, u toku trajanja mandata Vlade, predsjednik Vlade dostavlja Skupštini u pisanoj formi.

2. Izbor sudija Ustavnog suda

Član 177

Predsjednik Crne Gore, odnosno nadležni odbor, u skladu sa svojom nadležnošću, predlažu Skupštini onoliko kandidata za sudije Ustavnog suda koliko se bira.

O predlogu kandidata za sudiju Ustavnog suda otvara se pretres.

Izbor sudija Ustavnog suda vrši se javnim glasanjem, s tim što se odlučuje pojedinačno o svakom predloženom kandidatu.

Ako neki od predloženih kandidata ne bude izabran, predsjednik Skupštine obavještava Predsjednika Crne Gore, odnosno nadležni odbor.

3. Izbor članova Sudskog savjeta i članova Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika, imenovanje funkcionera

Član 178

Za izbor članova Sudskog savjeta i članova Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika predlaže se onoliko kandidata koliko se bira.

O predlogu za izbor članova Sudskog savjeta i članova Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika, i imenovanju funkcionera otvara se pretres.

Po završenom pretresu pristupa se javnom glasanju, s tim što se odlučuje pojedinačno o svakom predloženom kandidatu.

3a. Izbor vrhovnog državnog tužioca

Član 178a

O predlogu za izbor vrhovnog državnog tužioca otvara se pretres.

Po završenom pretresu pristupa se javnom glasanju.

Ako u prvom glasanju predloženi kandidat za vrhovnog državnog tužioca ne bude izabran, najranije nakon mjesec dana otvara se pretres o svim kandidatima za vrhovnog državnog tužioca koji ispunjavaju zakonske uslove.

Po završenom pretresu iz stava 3 ovog člana pristupa se drugom glasanju.

Izbor vrhovnog državnog tužioca, u drugom glasanju, vrši se tajnim glasanjem na način predviđen odredbama ovog poslovnika o odlučivanju tajnim glasanjem.

Ako nijedan od kandidata iz stava 3 ovog člana ne bude izabran drugo glasanje se ponavlja, s tim što se glasa za kandidata koji je dobio najviše glasova.

Izuzetno, ako je više kandidata iz stava 3 ovog člana dobilo najveći jednak broj glasova, glasanje se ponavlja o ovim kandidatima.

4. Razrješenje funkcionera

Član 179

Odredbe ovog poslovnika koje se odnose na postupak izbora, odnosno imenovanja shodno se primjenjuju na postupak razrješenja, ako ovim poslovníkom nije drukčije određeno.

5. Ostavka funkcionera

Član 180

Nosioci funkcija koje bira ili imenuje Skupština ostavku podnose Skupštini u pisanoj formi.

Kad ostavku podnese predsjednik Vlade, predsjednik Skupštine je dostavlja poslanicima i Predsjedniku Crne Gore.

Kad ostavku podnese član Vlade, predsjednik Skupštine je dostavlja poslanicima i predsjedniku Vlade.

Kad ostavku podnese drugi funkcioner, predsjednik Skupštine je dostavlja poslanicima i predlagачu na čiji je predlog izvršen izbor, odnosno imenovanje.

Član 181

Skupština na prvoj sjednici, nakon podnošenja ostavke, konstatuje da je predsjednik Vlade, odnosno Vlada, član Vlade, odnosno drugi funkcioner podnio ostavku.

IX. ODNOS SKUPŠTINE I PREDSJEDNIKA CRNE GORE

1. Proglašavanje zakona

Član 182

Predsjednik Skupštine odmah, a najkasnije u roku od tri dana po donošenju, dostavlja zakon Predsjedniku Crne Gore radi proglašavanja.

Ako Predsjednik Crne Gore zahtijeva da Skupština ponovo odlučuje o zakonu, predsjednik Skupštine stavlja taj zakon na dnevni red prve naredne sjednice Skupštine.

Ponovo usvojeni zakon predsjednik Skupštine odmah dostavlja Predsjedniku Crne Gore, radi proglašavanja.

2. Predlaganje kandidata za određene funkcije

Član 183

Predlog za mandatara i predloge kandidata za dvoje sudija Ustavnog suda i Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, sa obrazloženjem Predsjednik Crne Gore dostavlja u pisanoj formi predsjedniku Skupštine.

3. Postupak za razrješenje Predsjednika Crne Gore

Član 184

Predlog da Skupština pokrene postupak za utvrđivanje da li je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav podnosi se u pisanoj formi i mora biti obrazložen.

Predlog za pokretanje postupka za utvrđivanje da li je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav predsjednik Skupštine odmah dostavlja poslanicima, Ustavnom odboru i Predsjedniku Crne Gore.

Član 185

Predlog za pokretanje postupka za utvrđivanje da li je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav stavlja se na dnevni red sjednice Skupštine najranije 10 dana od dana podnošenja.

Ustavni odbor dužan je da, najkasnije u roku od osam dana, razmotri predlog i Skupštini podnese izvještaj.

O predlogu za pokretanje postupka za utvrđivanje da li je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav otvara se pretres na sjednici Skupštine.

Skupština može odlučiti da predlog za pokretanje postupka za utvrđivanje da li je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav usvoji ili da predlog ne usvoji.

Predlog o pokretanju postupka za utvrđivanje da li je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav predsjednik Skupštine dostavlja Ustavnom sudu i određuje lice koje će predstavljati Skupštinu u postupku pred Ustavnim sudom.

O odluci Ustavnog suda kojom je utvrđeno da Predsjednik Crne Gore nije povrijedio Ustav, predsjednik Skupštine obavještava poslanike.

Član 186

Odluku Ustavnog suda kojom se utvrđuje da je Predsjednik Crne Gore povrijedio Ustav predsjednik Skupštine dostavlja poslanicima i Ustavnom odboru, radi davanja mišljenja i Predsjedniku Crne Gore.

Povodom odluke Ustavnog suda iz stava 1 ovog člana otvara se pretres na sjednici Skupštine, najkasnije 15 dana od dana dostavljanja odluke.

Predsjednik Crne Gore ima pravo da se, prije odlučivanja o razrješenju, izjasni o razlozima navedenim u odluci Ustavnog suda i o mišljenjima iznijetim u raspravi na sjednici Skupštine.

Po završenom pretresu, Skupština odlučuje o razrješenju Predsjednika Crne Gore.

X. ODNOS SKUPŠTINE I VLADE

1. Poslaničko pitanje i premijerski sat

Postavljanje pitanja

Član 187

Poslanik ima pravo da, u cilju pribavljanja potrebnih informacija o pojedinim pitanjima iz rada Vlade, odnosno sprovođenja utvrđene politike, Vladi, odnosno nadležnom ministru postavi poslaničko pitanje i da na njega dobije odgovor (u daljem tekstu: poslaničko pitanje).

Predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba poslanika ima pravo da predsjedniku Vlade postavi pitanje i dobije odgovor o pitanjima iz rada Vlade (u daljem tekstu: pitanje predsjedniku Vlade).

Poslaničko pitanje postavlja se na posebnoj sjednici Skupštine, koja se održava najmanje jedanput dvomjesečno u toku redovnog zasijedanja.

Pitanje predsjedniku Vlade postavlja se na početku sjednice iz stava 3 ovog člana, a u mjesecu kad se ne održava ova sjednica, na posebnoj sjednici posvećenoj premijerskom satu – premijerski sat.

Vrijeme za postavljanje pitanja predsjedniku Vlade iznosi najviše pet minuta, a predsjednik Vlade odgovara u trajanju najviše pet minuta.

Poslije datog usmenog odgovora iz stava 5 ovog člana, predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba poslanika koji je postavio pitanje ima pravo da komentariše odgovor u trajanju najviše tri minuta, a predsjednik Vlade da odgovori na komentar, u trajanju najviše tri minuta.

Predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba poslanika koji želi da na sjednici postavi pitanje predsjedniku Vlade dužan je da to pitanje dostavi predsjedniku Skupštine, u pisanoj formi, najkasnije 72 sata prije početka sjednice, a predsjednik Vlade da dostavi odgovor u pisanoj formi, najkasnije do početka naredne sjednice na kojoj se postavljaju pitanja predsjedniku Vlade.

Skupštinu na posebnu sjednicu iz st.3 i 4 ovog člana saziva predsjednik Skupštine shodno članu 84 ovog poslovnika, s tim što rok može biti kraći od roka iz člana 85 ovog poslovnika, a za rad sjednice nije potreban kvorum.

Član 188

Poslanik može na istoj sjednici postavi najviše dva poslanička pitanja.

Poslanik koji želi da na sjednici postavi poslaničko pitanje dužan je da to pitanje dostavi predsjedniku Skupštine, u pisanoj formi, najmanje 48 sati prije sjednice i može biti obrazloženo.

Poslaničko pitanje na sjednici postavlja se usmeno, treba da bude jasno formulisano i ne može imati obilježje rasprave.

Vrijeme za postavljanje jednog poslaničkog pitanja iznosi najviše tri minuta.

Poslanik ne može govoriti povodom poslaničkog pitanja, odgovora na poslaničko pitanje i komentara odgovora drugog poslanika.

Član 189

Ako smatra da postavljeno poslaničko pitanje nije u skladu sa odredbama ovog poslovnika ili je postavljeno licu koji nije član Vlade, predsjednik Skupštine će na to upozoriti poslanika koji je postavio pitanje i pozvati ga da svoje pitanje uskladi sa tim odredbama.

Odgovor na poslaničko pitanje

Član 190

Predsjednik Vlade, ministar ili drugi ovlašćeni predstavnik Vlade odgovara na poslaničko pitanje usmeno, odmah nakon što poslanik završi sa postavljanjem pitanja ili na kraju iste sjednice, u trajanju do pet minuta po jednom pitanju.

Član 191

Pisani odgovor na poslaničko pitanje daje se na izričit zahtjev poslanika koji je postavio pitanje ili na zahtjev funkcionera koji daje odgovor, ako to zahtijevaju posebne okolnosti.

Pisani odgovor iz stava 1 ovog člana dostavlja se preko predsjednika Skupštine, najkasnije do početka naredne sjednice posvećene premijerskom satu.

Komentar odgovora i dopunsko pitanje

Član 192

Poslije datog odgovora na poslaničko pitanje, poslanik koji je postavio pitanje ima pravo da, u trajanju najviše tri minuta, komentariše odgovor i može da postavi dopunsko pitanje, u trajanju najviše jedan minut.

Pravo na komentar odgovora i dopunsko pitanje poslanik može, umjesto odmah po dobijanju odgovora, koristiti na kraju sjednice.

Član 193

Predsjednik Vlade, ministar ili drugi ovlašćeni predstavnik Vlade odgovor na dopunsko pitanje daje shodno odredbi ovog poslovnika koja se odnosi na odgovor na poslaničko pitanje.

Odgovorom na dopunsko poslaničko pitanje završava se postupak odgovora na poslaničko pitanje.

2. Postupak odlučivanja o nepovjerenju, odnosno povjerenju Vladi

Član 194

Predlog da se glasa o nepovjerenju Vladi mora da sadrži razloge zbog kojih se predlaže glasanje o nepovjerenju.

Predlog da se glasa o nepovjerenju predsjednik Skupštine odmah dostavlja poslanicima i predsjedniku Vlade.

Član 195

O predlogu da se glasa o nepovjerenju Vladi na sjednici Skupštine otvara se pretres.

Na početku pretresa predstavnik predlagača ima pravo da obrazloži predlog, a predsjednik Vlade da da odgovor.

Po završenom pretresu pristupa se glasanju o nepovjerenju Vladi.

Član 196

Pitanje svog povjerenja u Skupštini Vlada postavlja u pisanoj formi.

Pitanje povjerenja u ime Vlade postavlja predsjednik Vlade i ima pravo da ga obrazloži.

O postavljenom pitanju povjerenja otvara se pretres.

Po završenom pretresu pristupa se glasanju o povjerenju.

Član 197

Glasanje o nepovjerenju, odnosno povjerenju Vladi vrši se javnim glasanjem.

Glasanje o nepovjerenju vrši se na način što se poslanici izjašnjavaju „za nepovjerenje“ ili „protiv nepovjerenja“.

Glasanje o povjerenju vrši se na način što se poslanici izjašnjavaju „za povjerenje“ ili „protiv povjerenja“.

Ako Vlada izgubi povjerenje, predsjednik Skupštine o tome odmah obavještava Predsjednika Crne Gore.

3. Postupak razmatranja interpelacije o radu Vlade

Član 198

Interpelacija za pretresanje određenih pitanja o radu Vlade podnosi se predsjedniku Skupštine u pisanoj formi, a pitanje koje treba razmotriti mora biti jasno formulisano i obrazloženo.

Interpelaciju predsjednik Skupštine odmah upućuje poslanicima i Vladi.

Član 199

Vlada može razmotriti interpelaciju i podnijeti Skupštini pisani izvještaj sa svojim mišljenjem i stavovima povodom interpelacije, najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema interpelacije.

Izvještaj Vlade povodom interpelacije predsjednik Skupštine upućuje poslanicima.

Član 200

Interpelacija se stavlja na dnevni red prve naredne sjednice Skupštine koja se održava poslije dostavljanja izvještaja Vlade.

Ako Vlada nije podnijela izvještaj, interpelacija se stavlja na dnevni red prve naredne sjednice Skupštine po isteku roka za dostavljanje izvještaja Vlade.

Član 201

Jedan od poslanika koji su podnijeli interpelaciju ima pravo da na sjednici Skupštine obrazloži interpelaciju.

Predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik Vlade ima pravo da na sjednici Skupštine obrazloži izvještaj Vlade ili, ako izvještaj nije podnijen, može podnijeti usmeni odgovor na interpelaciju.

Član 202

Pretres interpelacije može se završiti donošenjem zaključka o pitanjima koja su pokrenuta interpelacijom, a može se završiti i bez odlučivanja.

Po završenom pretresu interpelacije može se podnijeti predlog da se glasa o nepovjerenju Vladi, u skladu sa ovim poslovníkom.

Član 203

Poslanici koji su podnijeli interpelaciju mogu je povući prije završetka pretresa.

Ako pojedini poslanici odustanu od interpelacije, pa se broj njenih podnosilaca smanji ispod broja poslanika potrebnog za podnošenje interpelacije, smatraće se da je interpelacija povučena.

XI. ODNOS SKUPŠTINE I USTAVNOG SUDA CRNE GORE

Član 204

Akt o pokretanju postupka za ocjenjivanje ustavnosti, odnosno zakonitosti akta Skupštine, koji je Skupštini uputio Ustavni sud, predsjednik Skupštine dostavlja poslanicima, Zakonodavnom odboru i Vladi.

Član 205

Povodom razmatranja akta o pokretanju postupka, Zakonodavni odbor podnosi Skupštini mišljenje, sa predlogom odgovora Ustavnom sudu.

Član 206

O stavu Skupštine predsjednik Skupštine obavještava Ustavni sud.
U postupku pred Ustavnim sudom Skupštinu može, umjesto predsjednika, predstavljati lice koje on ovlasti.

Član 207

O odluci Ustavnog suda kojom se utvrđuje da akt Skupštine nije saglasan sa Ustavom, odnosno zakonom predsjednik Skupštine, na odgovarajući način, obavještava poslanike i Vladu.

XII. PARLAMENTARNA SARADNJA

1. Saradnja sa parlamentima drugih država

Član 208

Skupština i stalni odbori Skupštine sarađuju sa parlamentima drugih država i njihovim odgovarajućim radnim tijelima na bilateralnom i multilateralnom nivou, posjetama delegacije ili pojedinih poslanika, odnosno prijemom parlamentarnih delegacija i stranih parlamentaraca, učešćem na međunarodnim skupovima, razmjenom informacija i kroz druge oblike saradnje.

2. Saradnja sa parlamentarnim skupštinama međunarodnih organizacija i drugim međunarodnim strukturama

Član 209

Skupština i stalni odbori Skupštine sarađuju sa parlamentarnim skupštinama, odnosno odgovarajućim radnim tijelima parlamentarnih skupština međunarodnih

organizacija i drugim međunarodnim strukturama u cilju ostvarivanja uloge parlamenta u procesu uključivanja u evropske i evroatlanske integracije.

Član 210

Parlamentarna saradnja iz čl. 208 i 209 ovog poslovnika ostvaruje se na osnovu pravila o ostvarivanju međunarodnih aktivnosti Skupštine, koji donosi Kolegijum predsjednika Skupštine i programa saradnje, koji donosi Skupština na predlog Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Šefa i sastav delegacije Skupštine, ciljeve i zadatke posjete stranim državama, parlamentarnim skupštinama i drugim međunarodnim strukturama i platformu za razgovore utvrđuje Kolegijum predsjednika Skupštine.

Šef delegacije Skupštine ili pojedini poslanici koji su bili u posjeti dužni su da, u roku od 10 dana od završetka posjete, podnesu Odboru za međunarodne odnose i iseljenike izvještaj o posjeti, odnosno razgovorima.

XIII. JAVNOST RADA SKUPŠTINE

Član 211

Rad Skupštine i njenih odbora je javan.

Sjednica Skupštine i sjednica odbora zatvorena je za javnost u slučaju kada se razmatra akt ili materijal koji je označen kao „državna tajna“.

Skupština, na obrazloženi predlog Vlade ili 10 poslanika, može odlučiti, bez pretresa, da zatvori sjednicu ili dio sjednice za javnost.

Član 212

Radi obezbjeđivanja potpunijeg informisanja javnosti o radu Skupštine, Skupština ima svoj web site na kojem objavljuje podatke i informacije o radu Skupštine i njenih odbora.

Prezentacija Skupštine i njenih odbora na web site-u uređuje se posebnim aktom Kolegijuma predsjednika Skupštine.

Član 213

Skupština obavještava javnost o svom radu, temama o kojima se raspravlja i odlukama koje donosi.

Predlozi akata o kojima se raspravlja mogu se objaviti u medijima ili u posebnoj publikaciji.

Član 214

Televizija i drugi elektronski mediji imaju pravo da direktno prenose sjednicu Skupštine i njenih odbora.

Skupština obezbijeduje uslove da televizija i drugi elektronski mediji direktno prenose sjednice Skupštine.

Član 215

Sjednicu Skupštine i sjednicu odbora Skupštine prate novinari akreditovani od strane nadležnog organa.

Član 216

Novinarima se stavljaju na raspolaganje materijali koji se razmatraju na sjednici Skupštine i sjednici odbora, osim ako opštim aktom o načinu rukovanja materijalom u Skupštini koji se smatra državnim tajnom ili je povjerljive prirode nije drukčije određeno.

Skupština novinarima obezbijeduje neophodne uslove za praćenje sjednice Skupštine i sjednice odbora.

O primjeni odredaba st. 1 i 2 ovog člana stara se generalni sekretar Skupštine.

Član 217

Radi potpunijeg i tačnijeg informisanja javnosti o radu Skupštine i njenih odbora može da se izdaje službeno saopštenje za medije ili da se drže konferencije za novinare (medije).

Tekst službenog saopštenja za Skupštinu, odnosno odbor sastavlja odgovarajuća služba Skupštine, a odobrava predsjednik Skupštine, odnosno predsjednik odbora ili lice koje je za to ovlašćeno.

Konferenciju za novinare (medije) u Skupštini može da održi klub poslanika ili pojedini poslanik.

XIV. SLUŽBA SKUPŠTINE

Član 218

Stručne i druge poslove za potrebe Skupštine, odbora Skupštine, poslanika u Skupštini i određene poslove za klubove poslanika vrši Služba Skupštine.

Član 219

U vršenju poslova iz člana 218 ovog poslovnika, Služba Skupštine naročito:

- učestvuje u pripremanju i organizovanju sjednice Skupštine, njenih odbora i Kolegijuma predsjednika Skupštine;
- vrši stručne i druge poslove za potrebe predsjednika, potpredsjednika i generalnog sekretara Skupštine;
- izrađuje tekstove usvojenih zakona i priprema ih za dostavljanje Predsjedniku Crne Gore radi proglašavanja i radi objavljivanja;
- izrađuje tekstove usvojenih akata i priprema ih za objavljivanje u „Službenom listu CG“;
- izrađuje izvještaje odbora;
- vrši stručne i druge poslove u vezi sa usmjeravanjem predloga akata i drugih materijala koje predsjednik Skupštine upućuje nadležnim odborima Skupštine i državnim organima;
- priprema predloge akata i druge materijale po zahtjevu predsjednika, potpredsjednika, odbora i poslanika;
- daje stručna mišljenja na zahtjev poslanika, odbora i klubova poslanika koja su im potrebna u vršenju funkcije;
- vrši stručne i druge poslove u vezi sa ostvarivanjem međunarodne parlamentarne saradnje;
- prikuplja, obrađuje, čuva i daje na korišćenje i razmjenu informativno-dokumentacione materijale potrebne za rad poslanika, odbora i Skupštine;
- organizuje saradnju sa novinarima i obezbjeđuje im materijale radi ostvarivanja njihovih prava i dužnosti u pogledu izvještavanja o radu Skupštine;
- uređuje i izdaje odgovarajuće publikacije informativnog karaktera i fonografski zapis sa sjednice Skupštine;
- priprema, sređuje i čuva izvornike zakona, drugih propisa i opštih akata koje donosi Skupština;
- vrši poslove u vezi sa ostvarivanjem prava iz radnog odnosa funkcionera u Skupštini i službenika i namještenika u Službi Skupštine;
- obavlja poslove kancelarijskog poslovanja, računovodstvene i materijalno-finansijske poslove, daktilografske i druge administrativno-tehničke poslove za Skupštinu, odbore, poslanike, klubove poslanika i Službu Skupštine;
- vrši i druge stručne, administrativne i tehničke poslove po zahtjevu Skupštine, predsjednika i potpredsjednika Skupštine i generalnog sekretara Skupštine.

O pojedinim pitanjima iz stava 1 ovog člana Služba Skupštine može stručno mišljenje dati predsjedniku odbora i predsjedniku Skupštine u pisanoj formi.

Član 220

Izvršavanje poslova i zadataka Službe Skupštine, njena unutrašnja organizacija, broj službenika i namještenika i pojedinačan opis poslova uređuje se pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, u skladu sa zakonom i ovim poslovnikom.

Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Službi Skupštine donosi generalni sekretar Skupštine, uz pribavljeno mišljenje Kolegijuma predsjednika Skupštine.

Na pravilnik iz stava 2 ovog člana daje saglasnost Administrativni odbor.

Član 221

Generalni sekretar Skupštine, u pogledu prava, dužnosti i odgovornosti službenika u Službi Skupštine, ima prava i dužnosti funkcionera koji rukovodi ministarstvom.

XV. ORGANIZACIJA I RAD SKUPŠTINE U SLUČAJU VANREDNOG STANJA, NEPOSREDNE RATNE OPASNOSTI ILI RATA

Član 222

Organizacija i rad Skupštine u slučaju vanrednog stanja, neposredne ratne opasnosti ili rata uređuje se posebnom odlukom Skupštine.

XVI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 223

Generalni sekretar Skupštine dužan je da, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog poslovnika, donese pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Službi Skupštine i podnese ga Administrativnom odboru, radi davanja saglasnosti.

Član 224

Stupanjem na snagu ovog poslovnika prestaju da važe:

- Poslovnik Skupštine Republike Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 37/96);
- Odluka o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Republike Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 16/98 i 24/97);
- Odluka o obrazovanju Odbora za ravnopravnost polova ("Službeni list RCG", br. 35/01);
- Odluka o obrazovanju Odbora za evropske integracije ("Službeni list RCG", br. 54/03);
- Odluka o obrazovanju Odbora za bezbjednost i odbranu ("Službeni list RCG", br. 36/05 i 43/05) .